

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

*"Səs" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir*

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 090 (6290) 25 may 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Azərbaycan-Ermənistan
sülh müqaviləsi nə vaxt
imzalanacaq?

İlham Əliyev: "Layihənin
icrasına başlanıb.
Zəngəzur dəhlizinin
açılması region ölkələri
fürsətini artıracaq"
Bax 5

"Türk Dünyası" adlı
ilk rəqəmsal layihə
təqdim olunub

May 25-də Trend İnfor-
masiya Agentliyi və Tür-
kiyənin "Albayrak Media
Group"un birgə yaratdığı
"TÜRKİC.World" (Türk
Dünyası) adlı ilk...
Bax 4

Azərbaycan
bəstəkarlıq məktəbinin
böyük nümayəndəsi

Ərdoğan
Azərbaycana gələcək

"Qeyd edə bilərem ki, bu günlərdə
Azərbaycan və Türkiyə Prezidentləri
səviyyəsində, işğaldan azad edilmiş..."

"Prezident İlham Əliyev
Cənubi Qafqazın dinc və
firavan regiona çevrilməsi
fürsətini təqdim etdi"

Prezident İlham Əliyevin iştirakı
ile videoformatda keçirilən müzakirələr hərtərəfli və obyektiv idi.
İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ mə-
səlesi və işğaldan azad olunmuş
ərazilərlə bağlı Azərbaycanın
haqlı mövqeyini sübut etdi. Bu
sözləri Nizami Gəncəvi...

Sadə, melodik, lirik bir
musiqi. Bu musiqini
notlara köçürən hər
zövqlü musiqisəvrin se-
vimli bəstəkarı Tofiq Quli-
yevdir. Yaradıcılığı ruhi
dünyamıza hakim kəsilən
Tofiq Quliyev. Təkrarsız bir
musiqidən söz açarkən...

Bax 7

**Cozef Bayden: "ABŞ münaqişənin uzunmüddətli
siyasi həllinə dair danışqlarda kömək etməyə sadıqdır"**

Bax 2

Azərbaycanın müstə-
qilliyinin bərpa edil-
məsindən keçən 30 il
ərzində Amerika Bir-
ləşmiş Ştatları və
Azərbaycan Respubli-
kası xalqlarımız ara-
sında əlaqələri gü-
ləndirərək təhlükəsiz-
lik, enerji və demokra-
tik idarəetmə məsələ-
lərində birlikdə çalışıblar. AZƏRTAC xə-
bər verir ki, bu fikirləri
Amerika Birləşmiş
Ştatlarının Prezidenti
Cozef Bayden Res-
publika Günü münasibətə Azərbaycan
Respublikasının Pre-
zidenti İlham Əliyev
təbrik məktubunda
ifadə edib.

Milli Məclisin sədri Türkiyənin ölkəmizdə yeni təyin
olunmuş səfiri ilə görüşüb

Bax 2

İşğaldan azad olunmuş
ərazilərimizdə
inventarlaşdırma işləri
davam etdirilir

"Azərbaycan Respublikasının
işğaldan azad edilmiş ərazilə-
rində məsələlərin mərkəzləş-
dirilmiş qaydada həll edilməsi üçün ya-
radılmış Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində
fəaliyyət göstərən idarələrarası..."

Bax 10

Ermənistan bu reallıqlar
qarşısında seçkilərə doğru gedir...

Bax 12

Ermənilərin
yalan dağarcığı
qayıdır...

Bax 14

**Qanimat Zahid
ölkəmizi və
xalqımızı
təhqir edib**

DANA SƏN ÖZÜNSÖN VƏ
SƏNİN KİMİ FİKİRLƏŞ

**Klinsmann
"Qalatasaray"a
gəlir?**

Bax 16

Misir KİV-lərində 28 May - Respublika Gününa həsr olunmuş məqalə yayımlanıb

Misirin nüfuzlu “Əl Əhram”, “Cumhuriyə”, “Masr əl Yom” qəzetləri, MENA rəsmi xəbər agentliyi, “Asiaelyoum” “Nile1”, “Dostor”, “Cumhuriyyə” portalları Azərbaycanın Misirdəki səfiri Tural Rzayevin “Azərbaycan müsəlman Şərqində ilk parlament demokratik respublikasının yaranmasının 103-cü ildönümünü qeyd edir” sərlövhəli məqaləsini dərc ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması tarixindən bəhs olunur. Müəllif qeyd edir ki, 1918-ci ilde təşəkkül tapan cümhuriyyət bütün etnik qrupların təmsil olunduğu nadir siyasi struktur formalaşdırıb, insanlara geniş hüquqlar və hürriyyət bəxş edib, özünün çoxpartiyalı parlamentini və ilk təhsil müəssisələrini yaradıb, qadınlara seçki hüququ verib. Lakin həmin dövrde meydana gələn geosiyası şərait çar Rusiyasının süqutu nəticəsində müstəqillik əldə edən digər dövlətlər kimi, Azərbaycanın da bolşevik hakimiyyəti tərəfindən işğalına səbəb olub.

Məqalədə qeyd olunur ki, 70 ilə yaxın Sovet İttifaqının tərkibində olmuş Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini təkrar qazandırdan sonra erməni təcavüzü və torpaqlarının 20 faizinin işğalı faktı ilə üzləşib. Həmin ağır illərdə xalqın təkidi ilə hakimiyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyev ölkəni dərin böhran və xaosdan xilas edib, Azərbaycan inkişaf və quruculuq dövrüne qədəm qoyub. 1994-cü ildə transmilli

neft şirkətləri ile "Ösrin müqaviləsi" imzalanıb, daha sonra nəhəng neft-qaz layihələri həyata keçirilib. Güclü iqtisadiyyata malik olan ölkəmiz dünya birliliyinin nüfuzlu üzvünə çevrililib.

Müəllif yazar ki, İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvü olan Azərbaycan dünyada sülhün təmin edilməsi və qlobal humanitar təşəbbüslerin fəal iştirakçısıdır. Öləkəmiz 2012-2013-cü illər-də BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü olub.

Yazında vurgulanır ki, Heydər Əliyevin müdirlik siyasetini davam etdirən Prezident İlham Əliyevin səyələri nəticəsində Azərbaycan iqtisadi cəhətdən dinamik inkişaf edən ölkəyə

çevrilib, regional problemlerin həllində əsas söz sahibidir. Məhz Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əzaqgörən siyaseti 30 ildən sonra Azərbaycanın erazi bütövlüyünü təmin etməyə imkan verdi. Azərbaycan Ordusu 44 günlük müharibədə şanlı Qələbə qazandı, işgalçı Ermənistani kapitulyasiyaya məcbur etdi. Beləliklə, Prezident İlham Əliyev torpaqların azad edilməsinə dair ümummilli lider Heydər Əliyevin vəsiyyətini yerinə yetirdi. Hazırda işgaladan azad edilmiş ərazilərdə geniş bərpa-quruculuq işləri aparılır, müasir şəhər və kəndlər, infrastruktur obyektləri inşa olunur.

Cozef Bayden: “ABŞ münaqışənin uzunmüddətli siyasi həllinə dair danışıqlarda kömək etməyə sadıqdır”

Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpa edilmə-sindən keçən 30 il ərzində Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycan Respublikası xalqlarımız arasında əlaqəleri gücləndirək təhlükəsizlik, enerji və demokratik idarəetmə məsələlərində birlikdə çalışıblar. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Cozef Bayden Respublika Günü münasibətə ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubunda ifadə edib.

Məktubda deyilir: "Amerika Birləşmiş Ştatları öten il Cənub Qaz Dəhlizinin işə salınması ile Azərbaycanın Avropanın enerji şaxələndirilməsinə verdiyi töhfələri və bu il Xəzərdəki yatağın Türkmenistanla birgə kəşfiyyatına və işlənməsinə dair imzaladığı Anlaşma Memorandumunu qətiyyətlə dəstəkləyir. Biz Azərbaycana NATO-nun Əfqanistandakı missiyasına və terrorla mübarizə səylərinə verdiyi 20 illik dəstəyə görə minnətdarıq. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olaraq münaqişənin uzunmüddətli siyasi həllinə dair danışıqlarda kömək etməyə sadiq qalırıq". ABŞ Prezidenti Cozef Bayden Respublika Günü münasibətə Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan xalqına səmimi təbriklərini, ən xoş arzularını çatdırıb.

**“Prezident İlham Əliyev
Cənubi Qafqazın dinc və firavan
regiona çevrilməsi üçün yol
xəritəsi təqdim etdi”**

President İlham Əliyevin iştirakı ile videoformatda keçirilən müzakirələr hərtərəfli və obyektiv idi. İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ məsəlesi və işğaldan azad olunmuş ərazilərlə bağlı Azərbaycanın hüquq mövqeyini sübut etdi.

Bu sözleri Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ile AZƏRTAC-in birgə layihəsi çərçivəsində İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) sabiq Baş direktoru, Beynəlxalq Mərkəzin üzvü Əbdüləziz Osman el-Tuveycri söyləyib.

Mayın 20-də Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə keçirdiyi "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı müzakirələrdə iştirak edən Əbdülezziz Osman el-Tuveycri təəssüratlarını AZƏRTAC-la bölüşərək deyib: "Prezident İlham Əliyevin ona ünvanlanan suallara cavabları aydın və səmimi idi. O, Cənubi Qafqaz ölkələrinin daxil olduğu dinc və firavan regionun yaradılması üçün bir yol xəritəsi təqdim etdi. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi bu baxımdan məraqlı tərəflər arasında etimadın möhkəmləndirilməsinə xidmət edən, elecə də harmoniya və əməkdaşlıq üçün zəmin yaradan həqiqi dialoqun aparılması işində konstruktiv rol oynaya bilər".

Milli Məclisin sədri Türkiyənin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfiri ilə görüşüb

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova mayın 24-də Türkiyə Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqələdə və səlahiyyətli səfiri Cahit Bağçı ilə görüşüb.

Şub. Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, Sahibə Qafarova Azərbaycanda diplomatik fəaliyyətə başlaması münasibatlı səfiri təbrik edib. Milli Məclisin sədri bildirib ki, bu gün Azərbaycan ilə Türkiye arasında dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdəşlik münasibətləri ulu önder Heydər Əliyevin qeyd etdiyi "bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsinə əsaslanır. Azərbaycan və Türkiye dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın olan ölkələrdir. Milli Məclisin sədri xüsusilə qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Türkiye Azərbaycana yüksək səviyyədə mənəvi və siyasi dəstək verərək, əsl qardaşlıq örnəyi göstərib. Sahibə Qafarova iki qardaş ölkə olan Azərbaycan və Türkiye arasındakı

dan sonra da bütün meselelerde bir-birini dəstekləyəcəyinə və bir-birinin yanında olacağına əminliyini ifadə edib.

Türkiye ve Azerbaycanın qanunverici orqanları arasında münasibətlərdən danışan Sahibe Qafarova hər iki ölkənin parlamentində geniş tərkibli dostluq qruplarının fəaliyyət göstəriyini bildirib. Vurgulanıb ki, deputatlarımızın müxtəlif platformalarda mütəmadi

görüşləri tərəfləri maraq-
landıran məsələlərin müza-
kirəsi baxımından çox
önəmlidir.

Səfir Cahit Bağcı səmi-mi görüş üçün minnətdarlı-ğını ifade edərək, Türkiyə-Böyük Millət Məclisinin sədri Mustafa Şentopun səmimi salamlarını Milli Məclis sədrinin diqqətinə çatdırıb. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin bütün sahələrde uğurla in-kisaf etdiyini, iki qardaş ölüyyət göstərməyin onun üçün şərefli və böyük məsuliyyət olduğunu deyib. O, fəaliyyəti dövründə əlaqə-lərimizin daha da dərinleşməsi üçün səylərini əsirgəməyəcəyini bildirib. Milli Məclisin sədri səfirə Azərbaycandakı diplomatik fəaliyyətində uğurlar arzula-yıb.

Ötən il sentyabrın 27-dən noyabrın 9-dək 44 gün davam edən ikinci Vətən Müzəhibəsi rəşadəti Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi eks-həmələ əməliyyatları ilə əldə edilən parlaq qələbə neticəsində ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz təmin edildi. Hazırda respublikamızın qarşısında duran ən ümde məsələ "Böyük Qayıdış" strategiyası və təndaşlarımızın işgaldan azad edilən ərazilərdə dəyaniqli məskunlaşmasını və həmin ərazilərin ölkənin iqtisadi sistemine integrasiyasını reallaşdıracaq. Artıq bərpa-quruculuq prosesinin vahid mərkəzdən həyata keçirilməsinə başlanılib.

Azərbaycan Prezident İlham Əliyev bütün görüşlərdə, müsahibələrinde bu torpaqlarda bütün işlərin ardıcılıqla həyata keçiriləcəyini, birincisi, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdış üçün ərazilərin minalardan təmizlənəcəyini, erməni vandallarına qarşı beynəlxalq səviyyədə təzminat davasının açılması üçün onların vurduları ziyanın qiymətləndiriləcəyini, lazımı inventarlaşdırma, pasportlaşdırma işlərinin aparlaçığını, infrastruktur layihələrinin icra ediləcəyini xatırladıb. Ən əsası isə vurğulayıb ki, böyük quruculuq işlərinə isə Azərbaycana əsl dost olan əlkələrin dost əlkələrin dəvət olunmasıdır: "Bu mühəribə, eyni zamanda, onu göstərdi ki, Azərbaycanın əsl dostları kimlədir, hansı əlkələdir. Əlbəttə ki, Azərbaycan şirkətləri, ilk növbədə, bu işlərdə iştirak edəcək və bizim üçün dost olan əlkələrin şirkətlərini də biz dəvət edəcəyik, daha doğrusu, artıq dəvət etmişik".

Əsl dostluq isə özünü çətin anlarda bürüzə verir

Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, əsl dostluq isə özünü çətin anlarda bürüzə verir: "Bizim üçün de bu mühəribə, eyni zamanda, onu göstərdi ki, Azərbaycanın əsl dostları kimlədir, hansı əlkələdir. Bütostluq qiyətləndirən xalqıq".

Bəli, Azərbaycanın öz torpaqlarını Ermənistanın işgalindən azad etmək məqsədilə sentyabrın 27-də başlatdığı və 44 gündən sonra şanlı zəfərlərə başa çatdırıldığı Vətən mühəribəsində kimin dost, kiminse düşmən olduğunu açıqlaşdırıb. Hətta səssiz qalmağa üstünlük verib, "nə şış yənsin, nə də kabab" deyiminə uyğun olaraq tərəflərdən heç birini incik salmamaq üçün səsləndirilən çağırışları da eştidik. İllerlə dost, qardaş dediyimiz əlkələrin bir çoxunun düşmən qarşısında acizliyinin, qorxaqlığının şahidi olmaq bizi çox incitdi, amma nə yaxşı ki, dost, qardaş əlkələrin bir çoxu etimadı yüksək səviyyədə doğrultdu və bizi qələbəyə ilhamlandırdı. Hətta ummadığımız yerdən alındığımız dəstəklər gücümüzə gücləndirdi.

Bir millət, iki ürək - Azərbaycan-Türkiyə

Torpaqlarını azad etməsi üçün Azərbaycana ən böyük dəstəyi

Dost və düşməni tanıdan 44 günlük Vətən Mühəribəsi

Prezident İlham Əliyev: "Bu mühəribə göstərdi ki, Azərbaycanın əsl dostları kimlərdir"

qardaş Türkiye dövleti verib. Türkiye tərəfi Prezident, XİN başçısı, Milli Müdafiə naziri, Milli İstikbarat Təşkilatı - bütün səviyyələrdə qələbə gününədək Azərbaycanla birlikdə oldu və mühəribədən sonrakı proseslərdə də Azərbaycanın yanındadır. Hətta belə demək mümkündür, Türkiye torpaqlarımızı geri almaqdə Azərbaycanla birlikdə mübarizə apardı. Dünyada heç bir iki dövlət tapılmaz ki, bir-birinə siyasi və iqtisadi maraqdan dolayıdı deyil, sərf qardaş olduqları üçün belə dəstək versin. "Bir millət, iki dövlət" meydanda da özünü açıq şəkilde göstərdi və göstərməkdədir. Pakistan, Əfqanistan, ŞKTC, Bosniya və Hersoqovina, qonşu Gürcüstan, Ukrayna, İsrail, Macaristan, Moldova, İran, qismən dəstək verən əlkələrdən Malayziya, Mərakeş, Səudiyyə Ərəbistanı, Özbəkistan, Qəter, Qazaxıstan, İndoneziya, Misir Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyüne dəstək olmaqla dost əlkələrini, istənilən separatlıqlı və ya silahlı üsyən addımlarını qınatlığı bildiriblər.

Böyük quruculuq işlərinə dost əlkələrin təşviq olunması siyaseti Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Dövlətimizin başçısı çıxışlarında dəfələrle Qarabağın bərpası məsələsinə toxunarkən, bu işə mühəribə dövründə, habelə savaşdan sonrası mərhələdə Azərbaycanı feal dəstəkləyən qardaş və dost əlkələrinin cəlb edilməsinin diqqətdə saxlanılacağına bildirib.

Prezident İlham Əliyev yanvarın 19-da Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi Bağdad Amreyevi videoformatda qəbul edərkən, bu barədə deyib: "Azad edilmiş ərazilərin qardaş əlkələrlə birlikdə bərpa olunması dövründə feal qarşılıqlı əlaqələrimizə ümidi edirəm. Mən artıq demişəm ki, ilk növbədə və təkce ilk növbədə deyil, ümumiyyətlə, yalnız dost əlkələrdən olan şirkətləri cəlb edəcəyik. Dünyada belə əlkələr çoxdur, lakin onların arasında elə əlkələr var ki, mühəribə dövründə və mühəribədən sonrakı dövrde Azərbaycanı feal dəstəklə-

de tutulan bu yolu tikintisinin qisa müddət erzində yekunlaşdırılması üçün layihə şətti olaraq 5 hissəyə bölünüb. Hazırda bölgənin energetika sisteminin yenidən qurulması sahəsində əməkdaşlıq etmək üçün İtaliya və İran şirkətləri ilə də səmərəli danışqlar aparılır.

Qarabağın bərpasında xüsusi yer alan Macaristan şirkətləri də kənd təsərrüfatı və texnologiya sahələrində böyük potensialın olduğunu nəzərə alaraq, azad olunmuş ərazilərdə aqrar sektorun inkişafında və "ağillı" kənd və şəhərlərin salınmasında bu dövlətin imkanlarından bəhrələnməyi nəzərdə tutur. Yeri gəlmışkən, Macaristanın xarici işlər və ticaret naziri Peter Siyarto Bakıda keçirilən Azərbaycan-Macaristan işgüzar görüşündə çıxış edərkən bildirib ki, "Eximbank" tərəfindən bu ölkənin 7 şirkətinə Qarabağda quruculuq işlərinin aparılmasına 100 milyon ABŞ dolları məbləğində kredit xətti açılıb.

Xatırladaq ki, dost əlkə olən Macaristanla Azərbaycan arasında iqtisadi əməkdaşlıq son illərdə dəha da güclənib. Təkcə 2020-ci ildə iki əlkə arasında ticaret dövriyyəsinin həcmində 9 faiz, o cümlədən idxlədə 8 faiz, ixracda isə 60 faiz artım qeydə alınıb. Qarşılıqlı maraq və səylər neticəsində, həmçinin mövcud olan potensiala uyğun şəkildə əlaqələrin qarşidakı dövrdə daha geniş miqyas alacağı proqnozlaşdırılır. Xidmet, nəqliyyat, ticarət, kənd təsərrüfatı, temir-tikinti və s. sahələr üzrə Azərbaycanda hazırda 19 macar şirkəti uğurla fəaliyyət göstərir.

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Örl Litzenberger də təmsil etdiyi ölkə şirkətlərinin Azərbaycanın işgaldən azad edilən ərazilərinin bərpasında iştiraka hazır olduqlarını, xüsusile su ehtiyatlarının idarə olunmasında, yol və digər infrastruktur yaradılmasında, rəqəmsal və innovativ texnologiyalar sahəsində əməkdaşlığı maraq göstərdiklərini vurgulayıb.

Ermənistan-Azərbaycan mühəribəsi zamanı da İtaliya Azərbaycanın yanında olub, bu ölkənin parlament qrupu Azərbaycana səfər edib. Senatorlar Gəncə şəhərinin Ermənistan tərəfindən raketlərə atəş tutulmasının nəticələri ilə, Ağdam rayonunda işğalın fəsadları ilə yerində tanış olub, öz fiqirlərini bölüşüb. İtaliyanın "Mai-re Tecnimont Group" şirkəti ilə bərabər, diger özəl qurumları da Qarabağda aparılacaq bərpa proseslərində iştirak edəcəklər. Bir müddət bundan əvvəl dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun işgaldən azad etdiyi ərazilərdə elektroenergetika infrastrukturunun yaradılması məqsədilə "Azərenerji" ASC-nin rəhbəri Baba Rzayevlə İtaliyanın "Ansaldo Energia" şirkətinin rəhbəri Marino Guiseppenin, həmçinin İtaliyanın ölkəmizdəki səfiri Augusto Massarinin iştirakı ilə video-konfrans formatında qarşılıqlı əməkdaşlıq sahəsində təchizat

müqaviləsinin imzalanması da bunun bariz ifadəsidir. Bununla da Qarabağda həyata keçiriləcək laiyihələrə nüfuzlu bir dövlət - İtaliya şirkətləri də qoşulacaq. Xatırladaq ki, "Azərenerji" ilə "Ansaldo Energia" rəhbərlerinin İtaliyanın Azərbaycandakı səfirinin iştirakı ilə imzalanan müqaviləyə görə, Agdam, Füzuli, Kəlbəcər və Qubadlı rayonlarında inşa olunacaq dörd 110 KV-luq yarımtəstsiyanın avadanlıqlarla təchizatını məhz "Ansaldo Energia" şirkəti həyata keçirəcək. Ermenistanın 30 il ərzində işgal altında saxladığı Ağdam, Füzuli, Cəbrayıllı, Qubadlı, Zəngilan rayonlarında butun infrastruktur, o cümlədən elektrik stansiyaları, yarımstansiyaları, ötürücü xətləri dagidalarla, qərəbələrlə yeksan edilib. Bu ərazilərdə enerji sistemində əsər-əlamət belə qalmayıb. Laçın, Kəlbəcər, Şuşa və digər işgaldən azad edilmiş ərazilərdə isə erməni qəsbəkləri bütün enerji infrastrukturunu sıradan çıxarıblar, apara bildikləri avadanlıqları daşıyıblar, apara bilmədiklərini isə ya partladıb, ya da yandırıblar.

Sadalanınlar isə Azərbaycanın dünya miqyasında nüfuzunu artırmaqla yanaşı, həm də ölkəmizin Cənubi Qafqaz regionunda lider dövlətə çevrilməsini şərtləndirib. Bu gün Cənubi Qafqaz regionunun iqtisadi potensialının 70 faiizi məhz Azərbaycanda formalaşıb. Respublikamız iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyinə görə, dünya ölkələri arasında öncül yerlərdə birini tutub. Beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən Azərbaycanın potensial maliyyə və iqtisadi imkanları yüksək qiymətləndirilir.

"Biz, heç şübhəsiz, bütün şəhərləri bərpa edəcəyik, Qarabağı dirçəldəcəyik və onu dönyanın ən inkişaf etmiş regionlarından birinə çevirəcəyik"

Prezident İlham Əliyev MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında çıxışı zamanı infrastruktur layihələri üzrə proseslərin başlangıcıni qeyd edərək bildirib ki, bərpa işlərini biz özümüz, öz vəsaitlərimiz hesabına maliyyələşdirəcəyik: "Lakin biz istəyirik ki, şəhərlərimizin və kəndlərimizin bərpasına dost əlkələrdən olan şirkətlər cəlb edilsin. Qoy onlar da bu layihələri həyata keçirə bilsinlər və həmrəylik nümayiş etdirsinlər, ona görə ki, biz, heç şübhəsiz, bütün şəhərləri bərpa edəcəyik, Qarabağı dirçəldəcəyik və onu dönyanın ən inkişaf etmiş regionlarından birinə çevirəcəyik".

Sevindirici haldır ki, bu gün Azərbaycan qalib əlkə kimi dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilmək yanaşı, həmçinin qonşu dövlətlərə monolit birləşə malikdir. Bu nəticələyətler isə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin böyük sərkərdəlik məharəti, güclü iradəsi və qətiyyəti, nehayət, diplomatik siyasetinin reallığıdır. Beləliklə, qalib Azərbaycanın yaratdığı əməkdaşlıq imkanları bütün region üçün faydalıdır. Tərəfdəş əlkələrin bu imkanlardan istifadə etməsi isə ölkəmizin çoxşaxəli münasibətlərinin inkişafına töhfə olacaq.

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

May 25-də Trend İnfomasiya Agentliyi və Türkiyənin "Albayrak Media Group"un birgə yaradıldığı "TURKIC.World" (Türk Dünyası) adlı ilk rəqəmsal layihənin təqdimatı olub.

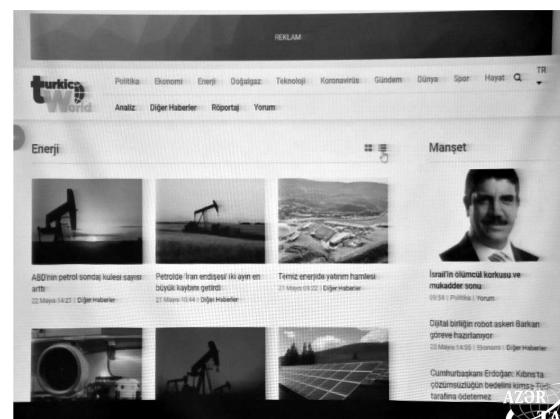
"Türk Dünyası" adlı ilk rəqəmsal layihə təqdim olunub

AZERTAC xəber verib ki, təqdimatda çıxış edən Trend İnfomasiya Agentliyinin nümayəndəsi Sahil Kərimli bu il fevralın 18-də Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiye Respublikası arasında media sahəsində strateji əməkdaşlıq haqqında" Anlaşma Memorandumunu təsdiqlədini qeyd edib. O bildirib : "Memorandumun hazırlanması üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - President Administrasiyasının Xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyevin rəhbərliyi ilə nümayənde heyəti Türkiyəyə səfər

edib. Səfərin əsas məqsədi Azərbaycanla Türkiye arasında birgə media platforması yaratmaq, o cümlədən hər iki ölkənin sosial media vasitəsilə dünyada daha yaxından tanıdılması olub. Səfər çərçivəsində Türkiye Prezident Administrasiyasının İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin rəhbəri Fəxrəddin Altun, bir sıra dövlət və media qurumlarının rəhbər şəxsləri ilə görüşlər keçirilib, ortaq media platformasının qurulması yolları müzakirə olunub. Eyni zamanda, aprelin 10-da Bakıda Türkəlli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (Türk Şurası) infomasiya və media üzrə məsul nazirlerinin, yüksək vəzifəli rəsmilərinin üçüncü toplantısında türkəlli dövlətlər arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi istiqamətin-

də lazımi işlərin görüldüyü bildirilib. Həmçinin ölkəmizin türkəlli dövlətlərlə əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə yol xəritəsi hazırlanğı qeyd olunub. Bununla yanaşı, tədbir zamanı infomasiya və kommu-

nikişaya sahəsinin əməkdaşlığın genişləndirilməsinin qarşıda duran prioritet istiqamətlərdən biri olduğu vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, türkəlli ölkələr arasında əlaqələrin dərinləş-

məsi həm Prezident İlham Əliyevin, həm Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, həm də digər türkəlli ölkələrin rəhbərlərinin diqqət mərkəzindədir. Bu qardaş ölkələr arasında həyatın bir çox sa-

hələrində münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi üçün ortaq media platformasının yaradılması xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Qeyd olunanları nəzərə alaraq, türkəlli ölkələr arasında ortaq media platformasının yaradılması ideyasına öz töhfəmizi vermək qərarına geldik. Bu məqsədlə bu gün Trend İnfomasiya Agentliyi Türkiyənin "Albayrak Media Group"u ilə birgə yaradılan TURKIC.World (Türk Dünyası) adlı ilk rəqəmsal layihəni (<https://turkic.world>) təqdim edir".

S.Kərimli qeyd edib ki, ilk dəfə həyata keçirilen layihənin məqsədi türkəlli ölkələrin ortaq tarixi, dini, mədəni və dil dəyərlərini əsas götürərək, türk dünyasının ortaq kommunikasiya platformasını yaratmaq və kontenti birbaşa infomasiya menbəyinə çevirməkdir. Nadir program təminatı layihənin daha da təkmilləşməsinə və yaradılan rəqəmsal platformaya digər türkəlli ölkələrin də media qurumlarının qoşulmasına imkan verir.

Qeyd olunub ki, rəqəmsal platformanın mobil versiyası da mövcuddur. Mobil versiya geləcəkdə bütün platformanın inkişafının və təkmilləşməsinin əsasını təşkil edəcək. Eyni zamanda, nadir program təminatı sayəsində gələcəkdə türkəlli ölkələrin media qurumları öz ölkələri ilə bağlı xəbərləri rus, ingilis və digər dillərdə sayta yerləşdirə biləcəklər.

Azərbaycan mühüm beynəlxalq platformalar vasitəsilə sülh və əməkdaşlıq təşəbbüslerini nümayiş etdirir

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədr müavini Sevinc Fətəliyevanın yap.org.az-a müsahibəsi

- Sevinc xanım, məlum olduğu kimi bugündə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi tərəfindən "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı videoformatda müzakirələr təşkil olunub. Sizcə, bu tədbirin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

Bilirsiniz ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi mühüm bir platformadır. Burada müxtəlif ölkələrin keçmiş dövlət və hökumət başçıları, dünyada tanınan ekspertler, nüfuzlu elm, ictimai və siyasi xadimlər təmsil olunur. Bu mənada Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkil etdiyi tədbirlər önemi ilə hər zaman diqqət mərkəzində olur. Azərbaycan bu kimi mühüm beynəlxalq platformalar vasitəsilə sülh və əməkdaşlıq təşəbbüslerini nümayiş etdirir.

Mayın 20-də təşkil olunmuş "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı videoformatda müzakirələr də bu baxımdan böyük önem kəsb edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı videoformatda müzakirələr zamanı mühüm məsələlər toxundu. Tədbirdə dövlətimizin başçısı Ermənistandan 30 illik işgalçi siyasetinin nəticələri, Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etməsi, regionda yaranmış yeni reallıqlar, ölkəmizin regionda sülh, əhəkədaşlıq və təhlükəsizliyi xidmət edən təşəbbüsleri və digər bir sıra vacib məsələlər haqqında etrafı şəkildə fikirlərini ifadə etdi.

Dövlətimizin başçısı beynəlxalq tədbirdə mühüm mesajlar verdi. Cənab Prezident Ermənistandakı hazırlı mənzərəni dəqiq ifadə etdi. Əger bugünkü Ermənistandakı vəziyyətə nəzər salsaq, görərik ki, Ermənistən müstəqilliyi qazanan zaman ilə müqayisədə vəziyyət daha ağırdır. Çünkü bu gün Ermənistən orduyu belə yoxdur. O, tamamilə məhv edilib. Ölkə altı aydan cəhdür ki, daimi siyasi böhran içindədir. Cəmiyyətdə böyük dərəcədə inamsızlıq yaranıb, qarşılıqlı ittihad irəli sürürlər. Bəzi siyasi liderlərin ritorikası hər hansı bir qəbul edilən çərçivədən tam uzaqdır.

Tədbirdə regionun gələcək inkişafı ilə bağlı da önəmli məqamlar vurğulanıb...

Vətən məharibəsində qazanılan qələbə ölkəmizin və regionun süretli inkişafı üçün əsaslı zəmin yaradıb. Azərbaycan xalqının qələbesi dövlətimizin iqtisadi, siyasi gücünün, eləcə də beynəlxalq mövqelərinin artmasının məntiqi nəticəsidir. Onun sözlerinə görə, sabitlik inkişafın əsasıdır. Inkişaf üçün Azərbaycan daxilində, eləcə də sərhədlərdən kəndə stabilliyə ehtiyac var. Bizim əsas narahatlılığımızdan biri risklərlə bağlıdır və onları minimallaşdırmaq üçün addımlar atacaq. Bizim regionda əməkdaşlıq yaratmağımız beynəlxalq uğurumuzdur. Buraya Türkiye-İran, Gürcüstan-Türkiyə, Rusiya-İran üçərəfli əməkdaşlığı daxildir. Bu, stabilliyə töhfədir. Əlbəttə ki, Ermənistən tərəfində revanş cəhdələri riskləri sıfır olmalıdır. Əks halda, onlar üçün çox pis olacaq. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, Ermənistən əməkdaşlıq körpüllerin

yardılması üçün konstruktiv mövqə sergilənməlidir. Azərbaycanlılar və ermənilərin qarşılıqlı əlaqəsi istəkdən və siyasetçilərin müdrikləyindən asılıdır. Azərbaycan beynəlxalq hüquq çərçivəsində Ermənistənla sülh sazişi de imzalamağa hazırlıdır. Amma qarşı tərəfdən belə bir təşəbbüsler görülmür. Ermənistanda Azərbaycanofobiya, türkofobiya əvvəller də olduğu kimi ən böyük problemlərdən biridir.

Hazırda regionumuzun inkişafı strateji prioritetlərdən biridir. Qonşularımız regional inkişafla bağlı bizim baxışlarımızı paylaşır. Azərbaycan hökuməti regionun gələcəyini, nəqliyyat, logistika, enerji əməkdaşlığı, ticaret və s. ilə bağlı layihələrin necə olabiləcəyini qonşular ilə müzakirə edir. Beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq çərçivəsində nəqliyyat layihələrin inkişafına xüsusi diqqət ayrılmalıdır. Xəzeryanı qonşularla əlaqələrimiz çox uğurla inkişaf edir və onların hər biri ilə bizim xüsusi əməkdaşlıq yolumuz var. Bunun ən böyük hissəsi nəqliyyata aiddir. Çünkü Azərbaycan nəqliyyat və logistika üzrə mühüm mərkəzlərdən birinə çevrilib. Biz Şərqi-Qərb, Cənubi-Simal nəqliyyat dəhlizlərində feal şəkilde iştirak edirik. Hazırda bu layihələrə daha çox ölkə cəlb olunub. Qələbə ölkənin yeni iqtisadi inkişaf mərhələsinin əsasını qoydu. Qarabağ iqtisadiyyatımızda, qeyri-enerji sektorunda, eləcə də nəqliyyat sahəsində mühüm yerlərdən birini tutacaq. Ölkəmiz artıq çox mühüm təşəbbüslerə çıxış edib. Bu, xüsusən də, kommunikasiyaların və yeni daşımalar dəhlizlərinin açılması ilə bağlıdır. Bu layihənin həyata keçirilməsi ilə bağlı iş artıq başlayıb. Azərbaycan bu məqsədle artıq texniki və maliyyə imkanlarını ayırib. Zəngəzur dəhlizi açıldıqdan sonra bütün region ölkələri üçün yeni imkanlar yaranaq. Bu baxımdan, Azərbaycan gələcək əməkdaşlıqla hazırlıdır.

Son günlərin ən yaddaşalan hadisələrindən biri mədəniyyət paytaxtı olan Şuşada "Xarıbülbül" musiqi festivalının keçirilməsi oldu. Festivalla bağlı təssüfatlarınız necədir?

Şuşa şəhərində "Xarıbülbül" musiqi festivalının keçirilməsi tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev tapşırığını uyğun olaraq Heydər Əliyev Fondundan təşkil etdiyi möhtəşəm "Xarıbülbül" musiqi festivalının təşkil Qiarağın tarixi simasının, Şuşanın mədəniyyət mərkəzi statusunun bərpasını təcəssüm etdirir. Şuşanın rəmzi olan gülün adını daşıyan "Xarıbülbül" musiqi festivalı ilk dəfə 1989-cu ilin mayında Şuşanın əsrarəngiz Cıdır düzündə təşkil olunub. 32 ildən sonra keçirilən "Xarıbülbül" musiqi festivalının şəhidlərimizin

əziz xatirəsinə həsr olunması böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu, 44 günlük Vətən məharibəsində qazanılmış Şəfərin mədəniyyət sahəsində davamıdır. Çox sevindirici haldır ki, bu ilden başlayaq hər il Şuşada "Xarıbülbül" musiqi festivalı keçiriləcək, eləcə de gələn il şəhərin 270 illik yubileyi qeyd olunacaq. Azərbaycan Şuşa şəhərini yenidən bərpa edir, dirçəldir, onun əvvəlki şöhrətinin qaytarılması üçün yeni dövr başlayır. Bu dövr milli qurur, milli ləyaqət və inkişaf, dirçəlis dövrürdür.

Şuşa xalqımızın əvəzsiz sərvətidir. Bu yaxınlarda dövlətimizin başçısı tərəfindən Şuşanın Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi bu nu bir daha sübut edir. Ermənilər ne qədər çalışalar da, Şuşadan Azərbaycan ruhunu silə bilməyiblər. Uzun illərdən sonra bərpa edilən festival sözün əsl mənasında milli birlik, qurur, zəfər, ləyaqət bayramına çevrildi. Bizi belə bir qururlu günlər yaşatdığı üçün Müzəffər Ali Baş Komandanımız başda olmaqla qəhrəman hərçilərimizə borcluyuq.

Bildiyiniz kimi, "Xarıbülbül" musiqi festivalında Prezidentimiz İlham Əliyev dərin məzmunlu çıxış etdi. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, münaqışının ilk günlərindən etibarən Ermənistən rəsmi təbliğatı Azərbaycanda müxtəlif dini, etnik, linqvistik icmalar arasında təfriq yaratmaq, Azərbaycan dövlətciliyini zəifletmək və parçalamaq üçün davamlı iş aparmışdı. Düşmən bu məqsədə mərkəzlər, təşkilatlar, KİV-lər qurulmuş, milyonlarla vəsait xərclənmişdi. Bu işdə xəricdəki ermeni lobbisi, onların havadarları da kifayət qədər fealiyyət göstəriblər. 44 gün ərzində torpaqlarımızın işğaldən azad olunması üçün bütün etnik və dinli icmaların nümayəndələri vahid amal, vahid bayraq altında birləşərək əyin-çiyinə döyüşməkələ bu təbliğatın, bu fealiyyətin öz hədəfinə çatmadığını, mənasızlığını ortaya qoydu. Eyni zamanda, Azərbaycanda əsrlərlə mövcud olmuş tolerant mühitin, multikulturalizm ənənələrinin qorunmasına Prezident İlham Əliyevin hakimiyəti illərində yüksək diqqət ayrılmışının da nə qədər düzgün siyaset olduğunu sübut etdi.

Vətən məharibəsindəki Qələbedə bütün icmaların payı, töhfəsi vardır. Azərbaycan Prezidentinin tövsiyəsi əsasında həyata keçirilən bu "Xarıbülbül" festivalı həm de Azərbaycan multikulturalizm ənənələrinin rəmzinə çevrildi.

Cahit Bağcı: Türkiye və Azərbaycan arasında inanılmaz bir qardaşlıq var

Ərdoğan Azərbaycana gələcək

“Qeyd edə bilərem ki, bu günlərdə Azərbaycan və Türkiye Prezidentləri səviyyəsində, işğaldən azad edilmiş Azərbaycan ərazilərində yenidənqurma və restavrasiya işlərinin necə planlaşdırılması haqqında müzakirələr gedir". Bunu "Report"un yerli bürosuna eksklüziv müsahibəsində Türkiye Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy bildirib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistən uzun illər ərzində işğal altında saxladığı Azərbaycan torpaqlarında mədəni işsə qəsd edib: "Bu torpaqlarda infrastruktur və yenidənqurma işləri ilə yanaşı mədəni, tarixi əhəmiyyətə malik abidələrin, arxeoloji yerlərin restavrasiyası da ön plandadır. Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Ərdoğanın qarşısındaki həftələrdə Azərbaycana edəcəyi səfərdən sonra, bizim də Qarabağın yenidənqurulması və restavrasiyası ilə bağlı fealiyyətim intensivləşəcək. Ən qısa müddətde qeyd etdiyim mədəni, tarixi abidələrin bərpası, qorunması bölgədə turizmin inkişafına da təkan verəcək".

"Türkiye və Azərbaycan dünya çapında bir-birinə yaxın müttəfiqlərdir"

Türkiyə və Azərbaycan dünya çapında bir-birinə yaxın müttəfiqlərdir. SİA-nın məlumatına görə, bunu Medianın inkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov dənən Trend İnformasiya Agentliyi və Türkiyənin "Albayrak Media Group"u tərəfindən birgə yaradılan TURKİC.World (Türk Dünyası) adlı ilk rəqəmsal layihənin təqdimat mərasimində çıxışı zamanı deyib. O bildirib ki, Azərbaycan və Türkiye bütün məsələlərdə bir yerdədir: "Bu gün dünyada bir-birinə bizim qədər yaxın olan dövlət yoxdur. Çünkü bizi birləşdirən qədim tariximiz var. Biz bir kökün, bir soyun daşıyıcılarıyız".

Icraçı direktör vurgulayıb ki, 44 günlük Vətən məharibəsində Azərbaycana Türkiye qədər dəstək olan ölkə olmayıb. Media nümayəndələri, qardaş ölkənin jurnalistləri dəyərindən döyüş bölgələrində reportajlar hazırlanmaqla haqq səsimizi dünyaya çatdırıllar. Bu həmrəylik bizi daha da ruhlandırdı və bizə əlavə güc verdi. Herbi, siyasi, iqtisadi, mədəni, təhsil, ticarət sahələrində olduğu kimi, media əlaqələrimiz də daha dərindən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyevin rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır. Ölkələrimizin rəhbərlərinin verdiyi qərarlarla öten ilin sentyabr ayında Prezidentin köməkçisi, xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmet Hacıyev rehbərlik etdiyi və bizim de tərkibində olduğumuz nümayəndə heyəti qardaş ölkənin mediası ilə birgə media platforması yaratmaq, hər bir ölkənin sosial mediası vəsítəsə döyüşmək dərəcədən və əhatəli inkişaf prioritət hədəfimizdir. Burada ən əsas amil birgə atacağımız addımlardır

Sadə, melodik, lirik bir musiqi. Bu musiqini notlara köçürən hər zövqlü musiqisevərin sevimli bəstəkarı Tofiq Quliyevdir. Yaradıcılığı ruhi dünyamiza hakim kəsilən Tofiq Quliyev. Təkrarsız bir musiqidən söz açarkən qeyri-ixtiyari olaraq uşaqlıq illərimizdən daxili dünya-mızda iz salan T.Quliyevin musiqisini xatırlayıraq.

Onun musiqisinin həzinliyi bizləri bəstəkarın sənətinə yaxınlaşdırır. Bu, onun yüksək bəstəkarlıq manevrini, istədə malik olmasına özündə eks etdirir.

Bu musiqidə həyat lövhələri təcəssüm olunur. Bir-birindən fərqli mezmunda olan musiqi nömrələri T.Quliyevin sənətkarlıq xüsusiyyətlərini özündə təcəssüm etdirir. Sənət tariximizdə, mədəniyyətimizdə öz möhrünü vurmış simalara dövlətimiz tərefindən diqqət və qayğı davamlıdır. Onların yubiley təbirlərinin keçiriləməsi, xatırının əbədiləşdirilməsi və s. istiqamətdə tədbirlər həyata keçirilir. Bu il ölkəmizdə "Nizami Gəncəvi İlli" elan edilməsi, Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyinin qeyd edilməsi və s. tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı dövlət başçısının sərəncamları Azərbaycan mədəniyyət və incəsənətinə olan dövlətin münasibətinin təzahürüdür. Bu günlərdə isə görkəmlı Azərbaycan bəstəkarı, Xalq artisti, Dövlət Mükafatı laureati Tofiq Quliyevin xatırının əbədiləşdirilməsi məqsədile Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Bakı şəhərində görkəmlı Azərbaycan bəstəkarı Tofiq Quliyevin abidəsi ucaldılacaq. Bakı Şəhər İcra Həkimiyəti Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə birləşdə Tofiq Quliyevin abidəsinin ucaldılması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edəcək.

7 noyabr 1917-ci il tarixində dünyaya gələn bəstəkar, pianoçu, dirijor, bir çox simfonik əsərlərin, kantataların, fortepiano əsərlərinin müəllifi Tofiq Quliyev Azərbaycan caz və estrada musiqisinin banilərindən birinə çevrilib. Onun bir çox mənbələrdə öz əksini tapan tərcüməyi-halında Tofiq Quliyevin sənətə olan ilk addımlarında musiqiye məhəbbəti diqqəti cəlb edir. O, 12 yaşında Azərbaycan Dövlət Konservatoriyası yanında peşə məktəbinə, 1934-cü ildə Konservatoriyyaya daxil olub. Həm İ.S.Aysberqin sinfində fortepiano, həm de S.Q.Ştrasserin sinfində dirijorluq dərsi alıb və 1936-ci ildə konservatoriyanı bitirib.

Gələcək bəstəkarın yaradıcılıq yolunda onun ibtidai musiqi nəzəriyyəsi üzrə müəllimi, professional musiqi təhsili alan ilk Azərbaycan bəstəkarı Asaf Zeynalının böyük

Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin böyük nümayəndəsi

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə Bakı şəhərində bəstəkar Tofiq Quliyevin abidəsi ucaldılacaq

təsiri olmuşdur. 1931-ci ildə Asef Zeynallının məsləhəti ilə M.Ə.Sabirin sözlerinə "Məktəbli" mahnısını bəstəleyib. 1935-ci ildə Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında dirijorluğa başlayıb. Dahi Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəylinin təşəbbüsü ilə təhsilini davam etdirmək üçün Moskva Dövlət Konservatoriyasına göndərilib. Tezliklə orada A.Tfasmanın rəhbərlik etdiyi orkestrde pianoçu işləməyə başlayıb.

1939-cu ildə Bakıya qaydırıb və 1941-ci ildə "Qızımızı ordu" anşamblını yaradıb. 402-ci diviziyanın tərkibində çalışan anşambl üçün müxtəlif patriotik mahnılar yazıb. 1943-cü ildə iki yere bölünən anşamblın "Qızımızı flot" hissəsinin rəhbəri olub.

1944-cü ildən məşhur caz usta-sı Eddi Rozerlə yaradıcılıq əməkdaşlığı edən Tofiq Quliyev, onun orkestri üçün "Avara" hind kinofil-

minin, "Qara gözlər" romansının ve uşaq mahnılarının mövzuları əsasında caz kompozisiyalarını işləmişdir.

Mühəribədən sonra Azərbaycanın bir sıra teatrları ile Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı, Səmed Vurğun adına Rus Dram Teatrı, Azərbaycan Dövlət Genç Tamaşaçılar Teatrı ilə əməkdaşlıq edib. XX əsrin 40-cı illərindən həm də kino sahəsində işləməyə başlayıb. 1948-ci ildə Moskva Dövlət Konservatoriyasında təhsilini davam etdirib. 1951-ci ildə aspiranturaya daxil olub və A.Qaukun rəhbərliyi altında elmi iş müdafiə edib. Həmin il "Azərbaycan xalq rəqsleri" toplusunu hazırlayanlardan biri olub.

Çox keçmir ki, Tofiq Quliyev dirijor kimi çıkış edir. Bir sıra simfonik və kameral-instrumental əsərlər yaratıda, onun parlaq uğurları teatr və kinematoqrafa aiddir. Lakin,

Tofiq Quliyevin yaradıcılığında ən aparıcı janr - mahnıdır. Onun mahnıları nəinki Azərbaycanda, hətta ölkənin xaricində də geniş şöhrət qazanmışdır.

1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında dərs deməyə başlayıb. 1956-1958-ci illərdə bir neçə mahnısı "Azərbaycan mahnıları" musiqi cildinə salınıb. 1958-ci ildə Filarmoniyaın bədii rəhbəri, sonra direktoru olub. 1960-1970-ci illərdə bir çox beynəlxalq konfrans, festival, incəsənət günlərində iştirak edib.

XX əsrin 70-ci illərinin sonlarında bir çox uşaq və gənc musiqi məsabiqələrini, o cümlədən "Bakı payızı"nı yaradıb. 1969-cu ildən 1979-cu ilə qədər Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqına rəhbərlik edib. 1990-ci ildən ömrünün sonuna kimi Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının idarə heyətinin sədri vəzifəsində çalışıb.

Bütün yaradıcılıq yolunda gərgin fəaliyyətdə olan Tofiq Quliyev Azərbaycan estrada musiqisinin yaradıcılarındandır. 1941-45-ci illərdə müharibə dövründə "Öldü var, döndü yoxdur", sonrakı dövrə "Neftçilər mahnısı", "Qızıl

sünbü'l", "Azərbaycan", lirik mahnılardan isə "Sənə də qalmaz", "İlk bahar", "Sevgilim", "Sən mənim, mən sənin", "Axşam görüşlərinə", "Bəxtəvər oldum" və s. mahnılarının müəllifidir. Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin ən parlaq şəxsiyyətlərindən biri Tofiq Quliyev hələ sağlığında mahni janrınnın aparıcı örnəyi olmuşdur. Musiqi qabiliyyətinin tez üzə çıxmamasına baxmayaq, sistemli musiqi təliminə gec, 12 yaşında başlamışdır.

Tofiq Quliyevin kino musiqisinin inkişafında da rolü vardır. 1941-ci ildə ilk dəfə "Səbuh" filmində musiqi bəstələmiş Tofiq Quliyev, bütün yaradıcılığı boyu bu janra müraciət etmiş və 40-dan artıq kinofilmənin musiqisinin müəllifi olmuşdur. O, "Sevimli mahnı", "Görüş", "Qızmar günəş altında", "Ögey ana", "Telefonçu qız", "Belə ada da vardır", "Nəsimi" və s. filmlərə musiqi bəstələmişdir. Tofiq Quliyev "Aktrisa" (1943), "Qızıl axtaralar" (1963), "Sənin birçə sözün" (1967), "Tahirin süqutu" (1972), "Sabahın xeyir, Ella" (1973) operettalarının müəllifidir.

Dövlət tərefindən fəaliyyəti her zaman yüksək qiymətləndirilib. Belə ki, müxtəlif illərdə Azərbaycanın xalq artisti, əməkdar incəsənət xadımı, Dövlət Mükafatı Laureati fəxri adlarına, eləcə də SSRİ Qızıl Ömək Bayrağı Ordeni, SSRİ "Şərəf nişanı" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

1946-47-ci illərdə Rəşid Behbudova birlikdə həm pianoçu, həm də təkrarsız mahnıların müəllifi kimi çıxış edən bəstəkar Sovet Birliyinin bir çox şəhərlərində milyonlarla dinləyicinin rəqbatını qazanmışdır.

Yaradıcılıqla ciddi məşgül olmuşla yanaşı, bəstəkar həmcinin geniş ictimai fealiyyəti ilə də seçilir. O, bir çox xarici ölkələrlə mədəni əlaqələrin yaradılmasında fəal iştirak edib.

1968-ci ildə o, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi, 1973-cü ildə birinci katibi seçilmişdir. 1974-cü ildə Həsən Seyidbəylinin ssenarisi əsasında çəkilmiş "Nəsimi" filmi Ümumittifaq kinofestivalında mükafatlandırılır, filmin bəstəkarı T.Quliyev Dövlət mükafatına layiq görülür. T.Quliyev dövrü mətbuatda musiqi sənəti ilə bağlı dərç olunmuş böyük sayıda məqalələrin müəllifidir. Bu məqalələr onun müdrik bir sənətkar kimi nəzəri baxışlarını, doğma incəsənətimizin sabahı haqqında düşüncələrini əks etdirir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Soydaşlarımızın təşəbbüsü ilə Kanadanın
<https://www.thej.ca> portalında
"Başlıbel faciəsi : Birinci Qarabağ mührəbəsinin faciəvi anı" sərlövhəli məqalə yayımlanıb.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AZORTAC-a bildiriblər ki, Beynəlxalq Münəsibətlərin Təhlili Mərkəzinin eksperti Vasif Hüseynovun müəllifi olduğu məqalədə 1993-cü il aprelin 2-də Kəlbəcərin Başlıbel kəndinin, həmcinin Qarabağ bölgəsindəki yüzlərlə digər kəndin Ermənistənə həyata keçirdiyi genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar

Kanada portalı Başlıbel qırğınından yazıb

nəticəsində viran qaldığı qeyd edilib.

Yazida Başlıbel kəndi, onun mənzəresi, sakinlərinin məşhuriyyəti, təhsili, mədəniyyəti barədə məlumat verilib. Sonra isə müəllifin dinc Başlıbel sakinlərinə qarşı ermənilər tərefində töredilən qırğınlıqla bağlı xatirələri əks olunub. Ucqar ərazidə yerləşən, sərt iqlimə malik olan kəndin sakinlərinin hemin gün hansı şəraitdə doğma torpaqlarını tərk

etdiklərini təsvir edən müəllif bildirib ki, ermənilərin törediyi amansız vəhşiliklərdən qaçmağa çalışan dinc kənd sakinlərinin bir çoxu kənddən 1-2 kilometr aralıdakı sığınacaqda öldürülüb və ya girov götürülib.

"İkinci Qarabağ mührəbəsindən sonra Kəlbəcəri tərk edən ermənilərdən fərqli olaraq, bizə köçmek üçün 15 gün yox, yalnız 10 saat vaxt verildi. Ailəm də daxil olmaqla, ço-

xumuz ərazidən çıxmazdan əvvəl pencəyimizi belə götürmək şansımız olmadı. Uzun illər yoxsulluq içinde müvəqqəti sığınacaqlarda yaşadıq", - deyə müəllif bildirib. Məqalədə, həmcinin Birinci Qarabağ mührəbəsindən sonra əsir götürülen yüzlərlə azərbaycanlılarının taleyi ilə bağlı dünya dövlətləri tərefində Ermənistana təzyiq gösterilmədiyi də vurgulanıb.

Böyük inkişafın Naxçıvan reallıqları

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin II Qarabağ - Vətən müharibəsində xalqımıza qazandırıldığı tarixi Zəfər ölkəmizin bütün çoxeslik inkişaf tarixi ərzində əlde edilmiş ən parlaq Qələbədir, misilsiz hadisədir. Bu mühüm hərbi-siyasi Zəfərin qazanılması haqqında ilk tarixi bəyanatı Azərbaycan xalqına çatdırmaq missiyasını böyük şəref hissi ilə yerinə yetirən Qalib Ali Baş Komandan İlham Əliyevin səsləndirdiyi sərrast Qələbə raporu dünya azərbaycanlıları ilə birlikdə bütün Azərbaycan xalqına ünvanlanmış ən böyük əvəzsiz mündə idi. Bununla cənab Prezident Vətən müharibəsində bütövlükde Azərbaycan xalqının iştirak etdiyini və bu tarixi qələbədə hər bir vətəndaşın payı və rolü olduğunu bəyan etmişdir. Prezident İlham Əliyevin 8 noyabr 2020-ci il tarixdə Şuşa şəhəri işğaldan azad edildikdən dəhəl sonra Azərbaycan xalqına Azad Şuşa haqqında bəyanatını çatdırmaqla bərabər, həm de həmin tarixi gündə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Fəxri xiyabandakı məzarını ziyarət edərək təbii bir həyəcanla "Xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim" sözlərini səsləndirməsi Vətən müharibəsi hadisələrinin kulinminasiya nöqtəsi kimi tarixe daxil olmuşdur. Bu, Qalib Ali Baş Komandanın tarixi Qələbənin böyük təməllərini qoymuş Ümummilli Lider qarşısında ibrətamız hesabatı kimi mühüm tarixi hadisəyə çevrilmişdir.

Fikrimizcə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xalqımızın Ümummilli Lideri, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin anadan olduğu 10 may gündündə onun dünyaya geldiyi Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etməsi özünün dərin mahiyyəti etibarilə Qalib Prezidentin atlığı növbəti tarixi addımdır. Bu tarixi missiya nəhayət keçirilməsi Prezident İlham Əliyevin həm müstəqil Azərbaycan dövlətinin bani-

yib, son otuz ildə ilk dəfə bu dahi şəxsiyyəti böyük və tarixi Zəfərlər anmağın xalqımız üçün də düşündürəcү və eləmədar olan dərsidir.

Nəhayət, Prezidentimizin Ulu Öndərin doğum günündəki Naxçıvan sefəri ölkəmizdə Heydər Əliyev ideallarının uğurla davam etdirilməsinin növbəti təntənəsidir. Bu baxımdan say etibarilə 15-ci olan Naxçıvana dövlət sefəri ölkəmizin həyatında xüsusi və hərtərəfli inkişaf mərhəlesi olan İlham Əliyev erasının tarixi Zəfər qədərki dövrünün uğurlu yekunu, qələbədən sonraki strategiyasının böyük başlangıcıdır.

Hansı nöqtədən baxırsansa bax, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 may 2021-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin doğum gününü onun vətənində qeyd etməsi tarixi hadisədir. Cənab Prezidentin özü də haqlı olaraq Naxçıvan sefəri zamanı bir neçə dəfə həmin tarixi günün mənəni və əhəmiyyətindən söz açmış, muxtar respublikanın timsalında ölkəmizin yüksək inkişafının görkəmli dövlət xadiminin xatiresine ən böyük ehtiramın ifadəsi olduğunu diqqətə çatdırılmışdır: "Bu gün ölkəmizin həyatında xüsusi bir gündür. Ulu Öndərin doğum günüdür. Bu gün Naxçıvanda olmayıñım, əlbəttə ki, səbəbi var. Tarixi Zəfərdən sonra Ulu Öndərin birinci doğum günüdür və bu gün men mütəqə Ulu Öndərin Vətənində olmalı idim. Hesab edirəm ki, bu sefərin çox böyük rəmzi mənəsi var. Naxçıvanı Heydər Əliyev qorumuşdur, necə ki ondan sonra Azərbaycanı böyük bələdən qoruya bildi. Məhz bugünkü Zəfərin təməli bax, o vaxt qoymulmuşdur.

...Naxçıvanın inkişafı, çiçəklənməsi artıq reallıqdır. Bu reallığı biz özümüz yaratmışıq. Bu gün Ulu Öndərin xatiresine ən böyük diqqət məhz özünü bax, bu inkişafda təcəssüm etdirir".

Hesab edirik ki, Prezident İlham Əliyevin Naxçıvan sefəri çərçivəsində Azərbaycan xalqına Heydər Əliyev kimi dahi şəxsiyyət bəxş etmiş babası Əlirza Əliyevin məzarını ziyaret etməsi və nənəsi İzzət xanımı ehtiramla yada salması da ölkəmizdə yeni nesillərin milli-mənəvi təbiyəsinə xidmet edəcək iibrətamız dərslerdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vəsif Talibovun məqsədönlü rəhbərliyi ilə uzun illər ərzində çətin blokada şəraitində uğurla həyata keçirilmiş möhtəşəm quruculuq proqramları, bütün sahələr üzrə regionda əlde olunmuş böyük nailiyyətlər, nəhayət, rəsmi açılış üçün hazırlanmış mühüm obyektlər hamısı bir yerde Ulu Öndər Heydər Əliyevin adlığında Prezident İlham Əliyev qarşısında muxtar diyarın məsuliyətli bir hesabatıdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Naxçıvana 15-ci il sefəri ölkəmizin böyük

Zəfərdən sonraki yeni tarixi inkişaf mərhəlesiinin strategiya və taktikasına tam uyğun şəkilidə təşkil olunmuşdur. Bu mühüm səfər üçün Azərbaycanın bu ayrılmaz hissəsində müstəqilliyin ilk günlərindən keçilmiş yolun və mövcud yeni reallıqların hərbi-siyasi və iqtisadi cəhətdən dərinden təhlili əsasında bütün sahələr üzrə yeni və ətraflı inkişafa nail olmağın zəruriyi hədəf kimi müəyyən olunmuşdur. Ona görə də Prezident İlham Əliyevin açılışını keçirdiyi obyektlər Naxçıvan Muxtar Respublikasının hərtərəfli şəkildə inkişaf etdirilməsinə xidmət etməkle bərabər, daha çox özünəməxsus həssəs coğrafi vəziyyətə malik olan, üç tərəfdən Ermənistən kimi işgalçı dövlətlə əhatə edilmiş bir regionun təhlükəsizliyinə dəha da möhkəmləndirilməsinə hesablanmışdır.

Azərbaycanın bütün bölgələrinə səfərləri zamanı hərbi sahəye xüsusi diqqət yetirən Ali Baş Komandan İlham Əliyevin on beşinci Naxçıvan sefəri zamanı açılışı keçirilmiş hərbi təyinatlı obyektlər muxtar respublikanın möhkəm və etibarlı müdafiəsini temin etmək baxımdan xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bu mənada Prezident İlham Əliyevin açılışını etdiyi Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun Hərbi Aerodromu regionda etibarlı müdafiə işinin təşkili üçün son dərəcə mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan herbi obyektin istifadəyə verilmesi deməkdir. Bu hadise ilə həm də hərbi təyinatlı vəzifələri həyata keçirmək üçün özünəməxsus imkanlara malik olan Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanından sonra muxtar respublikada xarakteri etibarilə yalnız Orduya xidmət edən birinci müstəqil aerodromun fealiyyətə başlamasına rəsmi şəkildə start verilmişdir.

Bu hərbi aerodrom Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərindən, digər iri şəhərlərdəki aeroportlardan və aerodromlardan gələn təyyarələri qəbul etməkdən başqa, 13 oktyabr 1921-ci il tarixli Qars mütəqəbiləsinin şərtlərinə görə Naxçıvan Muxtar Respublikasına başqa bir dövlət tərəfindən müdaxilə edildiyi təqdirdə qarantorluq missiyasını həyata keçirməye hərbi-siyasi cəhətdən səlahiyyətli olan qardaş Türkiye Cümhuriyyətindən də hərbi aviasiya vəsitələrinə Naxçıvana gəlmək və ya buradan uçuşlar etmək üçün də sərait yarada biləcəkdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun Hərbi Naxçıvan Aerodromu üçün yaratdığı hərbi-texniki imkanlar Naxçıvan Muxtar Respublikasının özünü istenilən xarici hərbi təhdidlərdən müdafiə edə bilən bölgəyə çevrilməsinə tam təminat verir.

Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyaseti nəticəsində Naxçıvanda Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun yaradılması və ən müasir hərbi texnika ilə təchiz edilməsi istiqamətində atılmış bu növbəti addım Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsinə dəha əhəmiyyətli qayğının əyani ifadəsidir. Eyni zamanda səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin açılışında iştirak etdi Naxçıvan Qarnizonunun Hərbi Hospitalının istifadəyə verilməsi de regionda hərbi quruculuq sahəsində həyata keçirilmiş mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan tədbirdir. Bu, müstəqillik illərində Azərbaycan dövlətinin tikib istifadəyə verdiyi ən böyük hərbi xəstəxana şəhərciklərindən biridir. Bir neçə hektar sahəni əhatə edən Naxçıvan Qarnizonunun nümunəvi Hərbi Hospitalı muxtar respublikanın Gülhanəsi funksiyalarını yerinə yetirə biləcək müasir tipli hərbi xəstəxana kompleksidir. Geniş ərazidə yerləşmiş 5 mərtəbəli, 290 çarpayılıq Naxçıvan Qarnizonu Hərbi Hospitalının müasir tibbi və texniki təchizatı, yüksək ixtisaslı tibbi personalı regionda mühüm strateji hərbi vəzifələri həyata keçirən Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun əsgər və zabitlərinin sağlamlığı və rəfahına dövlət dəstəyinin əməli ifadəsidir.

Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Orduzu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dövlət səviyyəsində verdiyi dəstəyə və yaradılan yüksək hərbi-texniki imkanlara daim özünün yüksək döyüş hazırlığı, vətənpərvərlik ruhu və peşəkarlığı ilə cavab vermək üçün dənməz sədaqət nümayiş etdirmiş və uğurlu hərbi əməliyyatlara imza atmışdır. Müstəqillik dövrünün çətin və mürekkeb başlanğıc illərində Ermənistən işğalçılarının nəzəretinə keçmiş Naxçıvan Muxtar Respublikasının 11 min hektar yaxın ərazisinin 2018-ci ildə uğurlu Günnüt əməliyyatı ilə dəşməndən azad edilmiş Naxçıvanda Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun yaradılmasının zəruriliyini və əhəmiyyətini əyani şəkildə nümayiş etdirmişdir. Eyni zamanda, Naxçıvan Ümumqoşun Orduzu əsgər və zabitlərinin, xüsusi təyinatlılarının, hətta bu regionda yerləşdirilmiş ən müasir hərbi texnikanın II Qarabağ - Vətən müharibəsində qazanılan Zəfərdəki rolu və yeri də muxtar respublikada aparılan ordu quruculuğu və hərbi-vətənpərvərlik siyasetinin real nəticələridir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Naxçıvan sefəri çərçivəsində Əlahiddə Ümumqoşun Ordusundan Vətən müharibəsində helak olmuş şəhidlərin məzarlarını ehtiramla yad etməsi bütövlükde Azərbaycan şəhidlərinə, o cümlədən də muxtar respublikadan olub, Vətən yolu lunda canlarını qurban vermiş şəhidlərə dövlət səviyyəsində dərin ehtiramın göstəricisidir. Cənab Prezidentin Vətən müharibəsi şəhidlərinin mezarlarını ziyaret edərkən dediyi aşağıdakı sözər Vətən müharibəsində Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun qəhrəmanlığına verilmiş yüksək qiymətin ifadəsidir: "Vətən müharibəsi başlayan kimi Naxçıvanın qəhrəman övladları da torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün müqəddəs savaşa atılıblar, şəhidlər veriblər. Naxçıvandakı Əla-

İsa HƏBİBBƏYLİ,
AMEA-nın vitse-prezidenti,
Milli Məclisin deputati, akademik

si Heydər Əliyev qarşısındaki borcunun parlaq ifadəsi, həm də xalqımız üçün əziz olan həmin tarixi günün ənənəvi qaydada deyil, tarixi hadisə səviyyəsində qeyd olunmasının təmin edilməsi baxımdan qanunauyğun, lakin qeyri-adı hadisədir. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin Naxçıvan sefəri Ulu Öndər Heydər Əliyevin ad gününü onun doğuldugu torpaqda baş vermiş mühüm nailiyyətlərin, böyük dəyişikliklərin möhtəşəm hesabatı formata qeyd etməsi, görkəmli dövlət xadiminin Naxçıvan Muxtar Respublikasından başladığı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğradıqda mübarizəsinin uğurla davam etdirilməsinin təntənəsidir.

Bu, Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasını mürekkeb tarixi şəraitdə işğala məruz qalmaqdan, Azərbaycanı parçalanmaqdan xilas etmiş görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin müstəqil dövlətçilik ideallarının işığında Dağlıq Qarabağ işğaldan azad etmiş Qalib Prezident İlham Əliyevin uğurlu davam mesajının bəyannamesidir.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin doğum günündə Naxçıvan sefərinin təşkili Ulu Öndər Heydər Əliyevin vətənə - qədim və həmisiçəvan Naxçıvan diyarına dövlət başçısının yüksək ehtiram və böyük qayğısının əməli ifadəsidir. Bu mənada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ulu Öndər Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərindəki heykelini budəfəki ziyarəti də ənənəvi olma-

Böyük inkişafın Naxçıvan reallıqları

hiddi Ümmüqoşun Ordunun xüsusi təyinatlıları Zəfər yolunu Şuşada tamamlayaraq “dəmir yumruğu”nın parlaq qələbəsinin təmin edilməsində müstəsna qəhrəmanlıq göstəribilər. Bu, Vətəni sevmək nümunəsi idi, məhz bu sevgi bütün maneələri qəhrəmanlıqla dəf etdi. Ordumuzun igidliyi sayəsində Vətən mühərbiyi Azərbaycan tarixinin ən parlaq Qələbəsinə çevrildi və bu savaşda biz bir xalq olaraq birləşdik, bizim igid övladlarımız vahid milli ideya uğrunda canlarından keçdi. Böyük Qələbənin timsalında həmrəyiyimiz, Vətən eşqimiz qalib gəldi”.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvanda Azərbaycan televiziyasına verdiyi müsahibəsində də Naxçıvan Muxtar Respublikası rəhbərliyinin regionda apardığı ordu quruculuğu siyasetinin ölkəmizin tələylük məsələlərinin hellində, ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsində, xüsusən, II Qarabağ - Vətən mühərbiyinin Zəfərlər başa çatdırılmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyi özünməxsus intonasiya ile Azərbaycan xalqına çatdırılmışdır: “Günnüt əməliyyati Naxçıvan Ordusunun potensialını göstərdi, Azərbaycan Ordusunun potensialını göstərdi. İkinci Qarabağ mühərbiyəndə Naxçıvan Ordusunun hərbçiləri - həm xüsusi təyinatlılar, həm digər birleşmələrin hərbçiləri fəal iştirak etmişlər və şəhidlər vermişlər, böyük fədakarlıq göstərmişlər. Bilirsiniz ki, Naxçıvan- Bakiya xüsusi qruplar götərilmişdi. Eyni zamanda, mən onu da bildirməliyəm, yeni artıq bildire bilərəm ki, Naxçıvan Ordusunda olan silahlıların, sursatların bir hissəsi də Bakıya getirilmişdir və cəbhə bölgəsinə göndərilmişdir. Ona görə Naxçıvan Muxtar Respublikasının həm respublikanın hüdudlarının müdafiə edilməsində, ümumiyyətlə, ölkəmizin ordu potensialının güclənməsində böyük rol var və her zaman Naxçıvan lazımi dərəcədə müdafiə olunacaqdır”.

Gün kimi aydınlaşdır ki, müasir dövrün realıqlarına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin muxtar respublikaya 10 may 2021-ci il tarixli səfərinin strategiyasında Naxçıvan-Zəngəzur dəhlizli ilə əlaqədar məsələlər xüsusi yer tutmuşdur. Zəngəzur məsələsi Azərbaycanın ayrılmaz bir hissəsi olan Naxçıvan üçün həmisi ciddi əhəmiyyət malik mühüm strateji hadisə olmuşdur. Çünkü bolşeviklər sənii şəkildə ermənilərə dövlət yaratmaq üçün həle 1919-cu ildə Zəngəzuru Azərbaycan ərazisindən qoparıb daşnak Ermənistana verməklə ölkəmizin qardaş Türkiye ilə əlaqələrini kesmək və ya məhdudlaşdırmaq niyyətlərini yerinə yetirməklə yanaşı, Naxçıvanı da blokadaya salaraq, gələcəkdə bu torpaqları da ələ keçirmək planlarını gerçəkləşdirmək istəmişlər. Lakin o zaman mürəkkəb ictimai-siyasi şəraitdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Zəngəzuru müdafiə etmək imkanına malik olmasa da, Naxçıvan Araz-Türk hökumətinin rəhbərliyi və Naxçıvan əhalisinin fədakarlığı sayəsində qədim diyarın qorunub saxlanılması təmin edilmişdir. Hətta Azərbaycanda sovet hakimiyəti qurulandan sonra da bolşeviklərin təşəbbüsü ilə Naxçıvanı Ermenistan SSR-ə ərmağan etmək istəyənlərə de yerişən 1921-ci ilin yanvar ayında keçirilmiş referendumda Azərbaycanın tərkibində qalmaq haqqında qəti qərar verdikdən sonra məsələ Ermənistən əleyhinə olmaqla həll edilmişdi.

Həmin məsuliyyətli tarixi dövrde Azərbaycan SSR-in fövqələdə və səlahiyyətli nümayəndəsi Behbud ağa Şahtaxtinski Rusiya Xalq Komissarları Sovetinin sadri Vladimir Leninə göndərdiyi 20 sentyabr 1920-ci il tarixli məktubunda böyük cəsarətlə yazmışdı ki, “Özüme borc hesab edirəm ki, Azərbaycanda inqilabdan əvvəl və sonrakı vəziyyət və siyasetimiz bundan sonra dəyişməyəcəyi təq-

dirdə Azərbaycanda bu vəziyyətin qaçılmaz olan ağır nticələri barəsində mənə belli olan hər şeyi tam açılığı ilə ifadə edim. ... Azərbaycanlı kütə Naxçıvan diyarının az qala bütünlükə Ermənistana verilməsi xəberini eşitdikdə dəhsətə gelir. Üç il müddətində İngiltərə və Ermənistən var qüvvəleri ilə çox mühüm strateji, iqtisadi və siyasi əhəmiyyət kəsb edən dəməryolu xəttinin açılışına cehd göstərəndə diyarın əməkçi xalqı qanlı mübarizə aparmaqla bu mühüm nöqtəni qoruyub saxlamış, onun sovet hökumətinin düşmənlərinin (o zaman hələ Ermənistanda sovet hökuməti qurulmamışdı və Antanta ilə ittifaqə meyilli idi - İ.H.) əlinə keçməsinə imkan verməmişdir. ... Naxçıvan diyarının Türkiye ilə gediş-gelişinin tamamilə kəsilməsinin şüurlu şəkildə həyata keçirilməsinə dair ehtimallar, ... habelə Anadolunun bəzi vilayətlərinin Rusiya tərəfindən yaxın gələcəkdə Ermənistana güzəşt edilə biləcəyinə dair eyhamlar türklərə ağır təsir bağışlayır... Kompensasiya kimi Ermənistən Zəngəzur və Naxçıvan diyarına yiyələnir. Belə vəziyyət Şərqdə Antantanın tam təntənesine zəmin hazırlayırlar”.

Bələdliklə, Zəngəzur məsələsinin tarixi reallığı və strateji hədəfləri Ermənistən təcavüzkar və işgalçılıq siyasetinin mahiyyətindən xəber verir. Azərbaycan xalqı Zəngəzur probleminin siyasi-iqtisadi və mənəvi əzabalarını yaşamalı olmuşdur. Əthalinin 1 mart 1921-ci il tarixli statistikasına əsasən 123095 nəfər azərbaycanlı sakını olan Zəngəzur bölgəsindən zaman-zaman daim müsəlman kəsimi sıxışdırılmış, 1988-1990-ci illərdə isə bu proses tam başa çatdırılmışdır. Üstəlik, Ermənistən vandalları Naxçıvan Muxtar Respublikasını Biçənek aşırımı vasitesilə Qarabağla əlaqələndirən avtomobil yolu və Culfa-Ordubad-Meqri-Zəngilan marşrutu üzrə dəmir yolu vəhşicəsinə dağlıtmışlar. Bütün bunlara görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin II Qarabağ - Vətən mühərbiyəni tərixi Zəfərlər başa çatdırıldıqdan sonra Zəngəzur dəhlizinin həlli məsələsini meydana qoyması heç olmazsa sovet hakimiyəti illərində müəyyən edilmiş sərhədlərin qorunub saxlanması şərti ilə nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin yenidən bərpa edilməsinə, regionda etibarlı sülhün və qarşılıqlı əməkdaşlığın yaradılmasına xidmet edən mühüm strateji addımdır. Dövlət başçımızın 10 may 2021-ci il tarixli Naxçıvan səfərinin gündəliyində Zəngəzur nəqliyyat dəhlizi ilə əlaqədar məsələlərin də xüsusi yer tutması bu səfer zamanı həyata keçirilən tədbirlərin region üçün olduğu qədər digər ölkələr üçün də əhəmiyyətli olduğunu göstərir. Çünkü Naxçıvan-Zəngəzur-Mincivan dəmir yolu xəttinin yenidən bərpası ilə muxtar respublikanın blokadadan çıxarılmamasından başqa, həm də Azərbaycan vasitəsilə Rusiya, Türkiye və İranın, hətta Avropa ilə Asiyənin nəqliyyat əlaqələrinin yaradılmasına və inkişaf etdirilməsinə geniş imkanlar yaranacaqdır. Ona görə də Prezident İlham Əliyevin Naxçıvana səfəri zamanı iştirak etdiyi bir çox tədbirlər Zəngəzur dəhlizi stratejiyinə həyata keçirilməsinə şərait yaranan addımlar kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycanın dövlət rəhbərinin Ordubad dəmir yolu stansiyasında yaradılan şəraitlə tanış olması və bu münasibətlə ictimaiyyət özünün zəruri fikirlərini çatdırması mahiyyət etibarilə Zəngəzur dəhlizi ilə əlaqədar olan mətbələrləri region dövlətlərinin diqqət mərkəzinə çekməkdən ibarət idi. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbovun Ordubad Su Elektrik Stansiyasının enerji imkanlarının həcmi haqqında verdiyi məlumatların miqyası ölkəmiz üçün bu stansiyanın yaxın və uzaq strateji məqsədlərin icrası baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıdığını düşünməyə əsas verir. Çətin ictimai-siyasi şəraitdə müstəqil Azərbaycan dövlətinin iqtisadiyyatının böyük təməllərini atmış görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin doğum gününə həsr olunmuş tarixi səfər Naxçıvan Muxtar Respublikası iqtisadiyyatının sürətlə genişlənməkdə olan şəbəkəsinə yeni aqrar-sənaye obyektlərinin daxil olması ilə səciyyələnir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ilin fevral ayında imzaladığı “Naxçıvan şəhərində xalça istehsalı emalatxanasının tikintisi, təchizatı və infrastrukturun yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında” sərəncamına əsasən yaradılmış “Azərxalq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Naxçıvan filialı muxtar respublikada qədim ənənəsi olan xalçaçılıq və boyaqçılıq sənətlərinin yenidən dirçəldilmesinə və elave iş yerlərinin açılmasına uğurla xidmet edir. Bundan başqa, Azərbaycan üzrə ikinci olan Naxçıvanda Süni Mayalanma

yasında əsaslı yenidənqurma işlərinin aparılması dövlətimizin başçısına mahiyyət etibarilə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına xidmet edən strateji tədbirlər haqqında hesabat verməyə şərait yaratmışdır.

Mövcud şəraitdə yaxından tanış olan Prezident İlham Əliyevin Ordubaddan səsləndirdiyi aşağıdakı fikirlər müstəqil Azərbaycan dövlətinin Zəngəzur nəqliyyat dəhlizinin açılması haqqındaki qəti qərarının və dərin inamının əks-sədəsına əvəlmişdir: “Mən təsdiyən əndən Ordubad dəmir yolu stansiyası ilə tanışlığı gəlməmişəm. Çünkü bunun da çox böyük rəmzi mənası var. Bu yaxınlarda buradən təqribən 50-60 kilometr uzaqlıqda yerləşən Mincivan qəsəbəsinin ermənilər tərəfindən dağlılmış dəmir yolu stansiyasında baxış keçirdim. ... Mənfur düşmən bütün dəmir yolu infrastrukturunu dağdırıbdır, talan ediblər. Orada bir mərkez olacaq, burada bir mərkez olacaq. Zəngilanı Naxçıvanla ayıran cəmi 40 kilometrlik Zəngəzur dəhlizidir, hansı ki açılmalıdır və açılaçqdır. Şərqi Zəngəzur bölgəsində yerləşən Zəngilanı bizim qədim torpağımız olan Qərbi Zəngəzurla, ondan sonra Ordubad vəsítəsilə Naxçıvanla və Türkiye ilə birleşdirmək bizim növbəti tarixi nailiyyətim olacaq”.

Bələdliklə, Zəngəzur məsələsinin tarixi reallığı və strateji hədəfləri Ermənistən təcavüzkar və işgalçılıq siyasetinin mahiyyətindən xəber verir. Azərbaycan xalqı Zəngəzur probleminin siyasi-iqtisadi və mənəvi əzabalarını yaşamalı olmuşdur. Əthalinin 1 mart 1921-ci il tarixli statistikasına əsasən 123095 nəfər azərbaycanlı sakını olan Zəngəzur bölgəsindən zaman-zaman daim müsəlman kəsimi sıxışdırılmış, 1988-1990-ci illərdə isə bu proses tam başa çatdırılmışdır. Üstəlik, Ermənistən vandalları Naxçıvanla ayıran cəmi 40 kilometrlik Zəngəzur dəhlizidir, hansı ki açılmalıdır və açılaçqdır. Şərqi Zəngəzur bölgəsində yerləşən Zəngilanı bizim qədim torpağımız olan Qərbi Zəngəzurla, ondan sonra Ordubad vəsítəsilə Naxçıvanla və Türkiye ilə birleşdirmək bizim növbəti tarixi nailiyyətim olacaq”.

Fikrimizcə, cənab Prezidentin Naxçıvana səfəri müddətində əməkdaşlığı ilə Naxçıvan-Culfa-Ordubad istiqamətine xüsusi diqqət yetirməsi, məhz bu marşrut üzərində olan obyektlərin açılışına üstünlük vermesi Zəngəzur dəhlizine aparan yolların problemlərini həll etməklə həmin məsələnin gerçəkləşdirilməsinə zəruri hazırlıq işlərinin aparılması məqsədi daşıyır. Bu mənada 50 kilometr uzunluğunda olan 4 zolaqlı Culfa-Ordubad avtomobil yoluunun açılışı eslində artıq Zəngəzur dəmir yolu na paralel şəkildə salınacaq şose yolunun çəkilməsinə başlamaq deməkdir.

Hətta Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikilimi də rayonun elektrik enerjisine olan tələbatın ödəməkdən başqa, həm də yaxın gələcəyin Ordubad-Mehri-Mincivan dəmir yolu magistralının da enerji təchizatı ilə təmin edilməsinə xidmet göstərə biləcəkdir. Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbovun Ordubad Su Elektrik Stansiyasının enerji imkanlarının həcmi haqqında verdiyi məlumatların miqyası ölkəmiz üçün bu stansiyanın yaxın və uzaq strateji məqsədlərin icrası baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıdığını düşünməyə əsas verir. Çətin ictimai-siyasi şəraitdə müstəqil Azərbaycan dövlətinin iqtisadiyyatının böyük təməllərini atmış görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin doğum gününə həsr olunmuş tarixi səfər Naxçıvan Muxtar Respublikası iqtisadiyyatının sürətlə genişlənməkdə olan şəbəkəsinə yeni aqrar-sənaye obyektlərinin daxil olması ilə səciyyələnir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ilin fevral ayında imzaladığı “Naxçıvan şəhərində xalça istehsalı emalatxanasının tikintisi, təchizatı və infrastrukturun yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında” sərəncamına əsasən yaradılmış “Azərxalq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Naxçıvan filialı muxtar respublikada qədim ənənəsi olan xalçaçılıq və boyaqçılıq sənətlərinin yenidən dirçəldilmesinə və elave iş yerlərinin açılmasına uğurla xidmet edir.

Bundan başqa, Azərbaycan üzrə ikinci olan Naxçıvanda Süni Mayalanma vəziyyətdə saxlanılması, bu marşrut üzrə sərnişin və yüksək daşımalarının həyata keçirilməsi və son vaxtlarda Ordubad dəmir yolu stansiyasında əsaslı yenidənqurma işlərinin aparılması dövlətimizin başçısına mahiyyət etibarilə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına xidmet edən strateji tədbirlər haqqında hesabat verməyə şərait yaratmışdır.

Mərkəzinin istifadəyə verilməsi də regionda böyük potensialı olan heyvandarlığın və südçülüklə emali sənayesinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün düşünülmüş səmərəli tədbirdir. Bu qəbildən olan iqtisadi yönü lötdür Naxçıvan Muxtar Respublikasında dayanıqlı inkişaf proseslerinin növbəti davamıdır və iqtisadiyyatda baş verən yeni reallıqların əyani təzahürləridir.

Naxçıvan səfəri əsası Ulu Önder Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və Prezident İlham Əliyevin genisləndirib inkişaf etdirirdiyi sosial siyasetin uğurla həyata keçirilməsi istiqamətində yeni addımların atılması ilə təmamlanmışdır. Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının yeni uçuş-enmə zolağının təqdimatı ən müasir mühəndis-texniki imkanlara malik olan hava nəqliyyatının daha da inkişaf etdirilməsinə meydan açan mühüm iqtisadi və sosial önlümlü layihədir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında ilk “ASAN xidmət” Mərkəzi binasının tikintisi ilə tanışlıq Azərbaycan brendi kimi tanınan bu mərkəzin Naxçıvan modelinin yaradılması ilə daha da inkişaf etdirilməsinə zəmanət verir. Nəhayət, Ordubad rayon mərkəzi və ətraf kəndlərinin içmeli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin açılışı ilə Ordubad şəhərində və yeni yaradılmış Şəhriyar qəsəbəsində 13 min 500 sakının təmiz içmeli su ilə təmin olunması reallaşdırılmışdır. Sosial sahədə baş vermiş böyük dəyişiklər regionda rifahın daha da yaxşılaşdırılmasına təminatdır. Büttövlükə Azərbaycanda olduğu kimi, onun gözəl güşəsi Naxçıvan Muxtar Respublikasında da bu sahədə aparılan işlər insanların xoş güzəranına və inamlı yaşamlarına səbəb olur.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 may 2021-ci il tarixli Naxçıvana səfəri görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin xatirəsini ölkədə yeni böyük inkişafə nail olmaqla qeyd etməyin əsl nümunəsinə əvəlmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında dövlət başçımızın səfərinin yüksək səviyyədə təşkil və inkişafın yeni reallıqlarını əks etdirən strateji əhəmiyyətə malik tədbirlər ölkəmizin həm bugünkü hərəkəfli yüksəlişi, həm də daha işıqlı sabahları haqqında nikbin düşünməyə tam əsas verir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin muxtar respublika rəhbərliyinin məqsədönlü fəaliyyətinə və regionda gedən möhtəşəm quruluq proseslərinə verdiyi yüksək qiymət mövcud reallıqların dövlət səviyyəsində dəyişəndirilməsi ilə bərabər, bundan sonra mərhələlərinin də mesul vəzifələrinin həyata keçirilməsinə doğru qəti addımlarla getməyə yol açır: “Naxçıvan sürətlə inkişaf edir. Bütün sahələr üzrə işlər müsbət istiqamətdə gedir... Muxtar respublikada görülen işlər məni çox sevindirir... Bütün şəhərlər artdıq magistral yollarla bir-birinə bağlanıbdır. Yollar çox keyfiyyətli tikiilər. Sənaye potensialı inkişaf edir, artır. Naxçıvan Muxtar Respublikası son 20 il ərzində iqtisadi artımın temp lərinə görə rekordsmen bölgədir... Naxçıvanın çox böyük turizm potensialı var. Bir sözə, muxtar respublika hərəkəfli inkişaf edir və bu gün Naxçıvan ölkəmizin ən in

Azərbaycan Avropa və Asiya arasında qlobal dəyər zəncirlərinin fəal iştirakçısıdır

Enerji təhlükəsizliyi dövlətlərin milli təhlükəsizliyinin struktur elementlərindən biri olaraq həlledici yerə və rola malikdir.

Bu sözləri AZERTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Əminə Ağazadə deyib. Onun sözlərinə görə, Avropa dəyərlərinə ineqrasıyan əsas inkişaf siyasetlərindən biri kimi müəyyən etmiş Azərbaycan Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin mərkəzi subjekti, beynəlxalq nəqliyyat, enerji və logistika qovşağıdır: "Gürcüstanın Supsa limanına qədər inşa edilən ilk kəmər Xəzər dənizi ilə Qara dənizi, ardınca realize olunan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri (BTC) Aralıq dənizini birləşdirdi və nəhayət, daha sonra həmin marşrut boyu qaz kəməri inşa edildi. BTC sayəsində Avropa ittifaqının üzvü olan bəzi dövlətlərin neftə tələbatının böyük hissəsi Azərbaycan tərəfindən təmin edilir. Daşma gücü on milyon tonlarda ölçülən Bakı-Tbilisi-

Qars dəmir yolu layihəsi isə Çindən Avropaya daşınma müddətini 30-35 gündən iki həftəyə qədər azaldır və Mərkəzi Asyanın Avropa bazarına çıxış imkanını təmin edir".

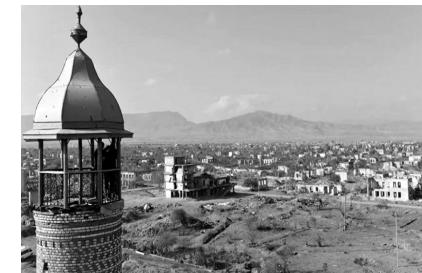
Ə.Ağazadə qeyd edib ki, Avropanın enerji təhlükəsizliyinə xidmet edən meqalayihələrin implementasiyasını təmin etməklə Azərbaycanın regionun enerji xəritəsini dəyişmişdir. Avropaya Xəzərin təbii qaz ehtiyatlarına çıxış təmin edən və 31 milyard kubmetrlik potensial daşma gücü olan "Cənub Qaz Dəhlizi" Avropanın çoxdandır çalışdığı enerji kanallarının diversifikasiyası siyasetinə dəstək vermişdir. İtalya, Bolqarıstan, Bosniya və Herseqovina, Yunanistan, Makedoniya, Albaniya və Serbiya kimi Avropa ölkələrini ehətə edən və ümumi kapital qoyuluşu 40 milyard ABŞ dolları olan 4 hissəli bu layihəyə qədər də Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə fərqli platformalarda müxtəlif layihə təklifləri olmuş, ciddi investorlar bu məsələyə qoşulmuşdur: "Cənub qaz dəhlizi"

"nin tam sistem kimi işe başlamaşı tarixi hadisədir. Yeri gelmişkən, onu da qeyd edim ki, Azərbaycan "Cənub qaz dəhlizi"nin dörd seqmentinin hamisində iştirak edib və layihəyə bütövlükde 10 milyard dollar həcmində vəsait xərcləyib. Məhz, bu il Azərbaycandan Gürçüstanə təxminən 1 milyard kubmetr, Türkiyəyə ən azı 8 milyard kubmetr, Avropaya 5 milyard kubmetr dənən çox təbii qazın ixrac edilməsi gözlənilir. Artıq "Şahdəniz" yatağından da 137 milyard kubmetrlik qaz hasil edilib ki, bu, əslinde, Cənub Qaz Dəhlizinin əsas mənbəyidir. 2022-ci ildən etibarən isə TANAP vasitəsilə 16 milyard kubmetr təbii qazın daşınması həyata keçiriləcək. Beləliklə, TANAP-in 2022-ci ildən sonra hər il 1,5 milyard dollar gelir getirəcəyi proqnozlaşdırılır ki, Azərbaycanın bu layihədən gəliri 870 milyon dollar dəyərində olacaq. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi ele dizayn olunub ki, gələcəkde onun ötürmə qabiliyyətinin artırılması mümkündür".

Deputat onu da bildirib ki, Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin formalşdırıldığı bütün seqmentlərdə əsas payçılarından biridir, eyni zamanda, bu layihənin əsas təməlini meydana gətirən TANAP layihəsində ən çox paya sahib olan ölkədir: "Bu da ona əsas verir ki, Azərbaycan hasil etdiyi təbii qazını özünün boru kəmərləri vasitəsilə daşıyaraq bu istiqamətdə eləvə dəyərini artıracaq, iqtisadi dividendlər əldə edəcək. Bununla da, Azərbaycan qazı Avropa üçün yeni, etibarlı və uzunmüddəli mənbə olacaq".

İşgaldan azad olunmuş ərazilərimizdə inventarlaşdırma işləri davam etdirilir

Azərbaycan Respublikasının işgaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin merkezləşdirilmiş qaydada həll edilmesi üçün yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində fealiyyət göstərən idarəələrə Mərkəzin İqtisadi məsələlər üzrə İçi Qrupunun məlumatına əsasən, "Azərbaycan Respublikasının işgaldan azad olunmuş ərazilərində müvəqqəti xüsusi idarəetmənin təskili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 29 oktyabr tarixli Fərmanına uyğun olaraq, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında

Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən infrastruktur obyektlərinin, torpaq sahələrinin və digər daşınmaz əmlak obyektlərinin ilkin inventarlaşdırılması həyata keçirilir və məlumatlar elektron informasiya sisteminə integrasiya edilir.

"İki sahil" xəbər verir ki, artıq 10229 daşınmaz əmlak və 2817 infrastruktur obyekti olmaqla, 13046 əmlakın inventarlaşdırma işləri tamamlanıb.

Bununla yanaşı, 1532 kilometr avtomobil yolu, 292 kilometr elektrik, 45 kilometr qaz və 19 kilometr su təchizati xəttinin, 249 kilometr suvarma şəbəkəsinin (kanallar, arxalar və s.) inventarlaşdırılması başa çatdırılıb. 478 000 hektar torpaq sahəsi ortofoto xəritələr əsasında vektorlaşdırılaq (elektron xəritələşmə) elektron məlumat bazasına daxil edilib. Ümumilikdə, 10 rayon üzrə 168 yaşayış məntəqəsində işlər yekunlaşdırılıb, 9 yaşayış məntəqəsi üzrə işlər davam etdirilir, 409 yaşayış məntəqəsinin tamamilə dağıdılıb yararsız hala getirildiyi müəyyən olunub.

Digər yaşayış məntəqələrinə təhlükəsiz giriş imkanları yarandıqca, inventarlaşdırma işləri aparılacaq. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 24 noyabr tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahına Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev rəhbərlik edir.

İkinci Qarabağ müharibəsinə dəki həbi-siyasi qələbə ilə Azərbaycan həm də bölgədəki statusunu bir qədər də möhkəmləndirdi. İndi qalib olək kimi Azərbaycan qaydaları özü müəyyənləşdirir, dikte edir, tərefdaşlarına, müttəfiqlərinə yeni əməkdaşlıq təkliflərini ortaya qoyur. Bütün görüş və çıxışlarında, müsahibələrinde regionda yaranan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq imkanlarından söz açan Prezident İlham Əliyev yeni reallıqların coxsaxəli münasibətlərin daha dinamik inkişafına xidmet göstərdiyini bəyan edir. Dövlət başçımızın mayın 20-de Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə tərəfindən keçirilən "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı tədbirdə çıxışı, həmçinin iştirakçıların suallarına dolğun cavabları da bu baxımdan mühüm önem daşıyır". Bu fikirləri Milli Məclisin iqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitesinin üzvü Məşhur Məmmədov SİA-yə açıqlamasında bildirib.

M.Məmmədov vurğulayıb ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin Cənubi Qafqaz regionunda kəskin dəyişikliklərə müşayiət olunan yeni vəziyyətin və tələb olunan yeni yanaşmaların ilk dəfə beynəlxalq diskussiya açılması, Qarabağla bağlı müzakirələrə cəlb etməsi bölgədə yaranan reallıqlar haqqında xarici ölkələrdə aydın, hərəkəflə təsəvvür yaradılması baxımında böyük əhəmiyyət malikdir. Bu, eyni zamanda, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin

Məşhur Məmmədov: "Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda ən sabit, qüdrətli və lider ölkəyə çevrilib"

artıq Cənubi Qafqazda dialoq və inkişaf üçün beynəlxalq səviyyəli platforma kimi tanınmasından xəber verir.

Millət vəkili onu da söyləyib ki, Azərbaycanın Cənubi Qafqazdakı yeni əməkdaşlıq siyaseti həm ölkəmə, həm də regiona böyük faydalara verəcək: "Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatlılığı ilə videoformatda keçirilən "Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı müzakirələrde Prezident İlham Əliyev regionun geləcəyi üçün son dərəcə ciddi məqamları toxundu. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, iqtisadi inkişaf üçün sabitlik şərtidir. Qafqazda yeni formatda əməkdaşlıq üçün, ilk növbədə, dövlətlərin sərhədində və daxilində sabitlik olmalıdır. Bu gün regionda yaranan yeni əməkdaşlıqlar dövlətimizin böyük uğurudur. Üçtərəfli əməkdaşlıq formatları regio-

nal sabitliyə misilsiz töhfədir. Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı Qəlebəsi yəni reallıqlar yaratmaqla yanaşı, həm də bu Cənubi Qafqaz regionunun tarixində yeni bir sehifə və imkanlar açdı. Təbii ki, bu imkanlardan yararlanmaq üçün Ermənistanın işgalçı siyasetinə son qoya-

zaman buna mane olmağa çalışıb, Azərbaycan isə Ermənistandan münaqişənin uzun müddət ərzində dənisiqlər, sülh yolu ilə həllində maraqlı olub. Lakin Ermənistandan işgalçılıq mövqeyində qalaraq 30 il ərzində tutduğu səhv yoldan çəkilmədi və bu səbəbdən də Azərbaycanla əməkdaşlıqdan, regional la-

regional əməkdaşlıqlardan kənar da qalmadı və bundan sonra bu əməkdaşlıqdan kənardə qalmaq istəmirsə, o zaman Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalayıb qarşılıqlı əlaqələri dəyərləndirə bilər".

M.Məmmədov, həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycanın humanist dövlət olması, eyni zamanda, regionda davamlı sülh və təhlükəsizlik naminə maraqlı olması, Ermənistandan revaşızm meyillərindən çəkilərək kommunikasiyaların açılmasına maraqlı göstərməsi bu ölkə üçün "xilas qapısını açılması" üçün son şans ola bilər. Xüsusilə, Zəngəzur dəhlizinin açılması region üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu dəhlizin açılması Ermənistandan də əlverişli olacaq, baxmayaq ki, bu mövzuda Ermənistandan hələdə siyasi manipulyasiyalar etməye çalışır. Bunun da səbəbi həzirki Ermənistandan rəhbərliyinin keçiriləcək parlament seçkilərində siyasi dividentlər əldə edə bilmək cəhdəridir".

M.Məmmədov onu da birləşir ki, bir sözlə, Azərbaycanın Cənubi Qafqazdakı yeni əməkdaşlıq siyaseti həm ölkəmə, həm də regiona böyük faydalara verəcək: "Prezident İlham Əliyevin hər zaman çıxışlarında qeyd etdiyi kimi, biz sülhə və regional əməkdaşlıqla nail olmaq istəyirik. Bu fırsatın erməni dövləti və cəmiyyəti istifade etməlidir", - deyə deputat fikirlərini yekunlaşdırıb.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

“Zəngəzur dəhlizinin əhəmiyyəti”

Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin hayata keçirdiyi son addımlar zamanımızın ən aktual məsələlərindəndir. İstər ölkə ictimaiyyəti, istər region ölkələri, istərsə də dünya bu prosesi maraqla izleyir.

Naxçıvanla Azərbaycanın əsas ərazi arasında torpaq rabitəsinin təmin edilməsi məsəlesi Azərbaycan, Rusiya ve Ermənistan prezidentlərinin 10 noyabrda imzaladığı bəyanatda əksini tapmışdır. Bu əlaqə Zəngəzur Dəhlizi tərəfindən təmin edilmelidir. Hazırkı Azərbaycan tərəfindən bu dəhlizin açılması istiqamətində ciddi işlər görülür. Zəngəzur dəhlizinin açılması bölgənin və eləcə də türkdilli ölkələrin iqtisadiyyatına təsir göstərəcək, Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyətinin artmasına şərait yaradacaqdır. Bununla da bölgədə ticarət artacaq və əhalinin yaşayış seviyyəsində ciddi irəliləyişlər müşahidə olunacaqdır.

Iqtisadi baxımdan bu dəhliz, nominal ÜDM-si 1,1 trilyon ABŞ dollarlarından çox olan türkdilli ölkələri birləşdirməkla yanaşı, Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini de artıracaqdır. Bu isə türk dövlətlərinin güclənməsini, beynəlxalq və regional siyasi proseslərdə iştirakını daha təsirli edəcəkdir. Eyni zamanda türk dövlətləri, eləcə də bölgə ölkələri arasında integrasiya proseslərini gücləndəcəkdir.

Dəhlizin açılması ilə Azərbaycanın bölgədəki nəqliyyat qovşağına çevriləcəyi bellidir. Azərbaycan Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin formalasmasında feal iştirak edir, birbaşa inkişafına maliyyə dəstəyi verir, bu nəqliyyat dəhlizlərinin regional hissəsinin gücləndirilməsində aktiv rol oynayır.

Bu, Naxçıvanın Azərbaycanın əsas ərazisindən bu nəqliyyat dəhlizlərinə çıxmasını təmin edəcəkdir. Xüsusilə, Naxçıvan işgüzar dairələrinin Şərqi-Qərb nəqliyyat dəhlizinə çıxışının təmin edilməsi baxımından vacibdir. Dəhliz eyni zamanda Azərbaycanın Türkiye ilə əlaqələrini gücləndirəcək və ölkəmizin geo-iqtisadi əhəmiyyətini daha da artıracaqdır.

Azərbaycan Respublikası dövlət başçısı Zəngəzur dəhlizinin əhəmiyyətine xüsusi ilə böyük önəm verməkdədir. Çıxışlarının birində Prezident İlham Əliyev bildirib ki, hazırkı Asiya ilə Avropanı Azərbaycan ərazisi ilə birləşdirən Şərqi-Qərb dəhlizinin bir hissəsinə çevriləcək Zəngəzur nəqliyyat dəhlizi üzərində işləyir. Bu dəhliz Azərbaycanın Avrasiyanın nəqliyyat və logistika mərkəzi kimi mövqeyini möhkəmləndirməsinə imkan verəcəkdir. Ölkə başçısı Asiya-Sakit okean bölgəsindəki tərəfədən ölkələri bu regional layihənin potensialını nəzərdən keçirməyə dəvet etmişdir.

Zəngəzurla bağlı olaraq Azərbaycanın qətiyyətli mövqeyi ölkə başçısının Naxçıvan səfərində də özünü göstərmişdir. Burada çıxış edən dövlət başçısı bildirib ki, Ordubad dəmir yolu stansiyası ilə tanış olmaq təsadüfən deyildi. Çünkü bunun da böyük simvolik əhəmiyyəti var. Bu yaxınlarda buradan təqribən 50-60 kilometr aralıda yerləşən Mincivan kəndində ermənilər tərəfindən dağılmış dəmir yolu stansiyasında olan Dövlət Başçısı oradakı vəziyyətlə tanış olub. Ermənilər bütün dəmir yolu infrastrukturunu məhv etdiyi fakt olaraq ortadadır. Bərpa edildikdən sonra Zəngilan Naxçıvandan yalnız açılacaq 40 kilometrlik Zəngəzur dəhlizi ilə birləşəcəkdir.

Azərbaycan siyasi rəhbərliyi Ermə-

nistan ərazisində tərəfdaş olaraq isə Rusiyani görür. Bu məqamlar da cənab Prezident İlham Əliyevin çıxışlarında aydın şəkildə ortaya qoyulur. Çünkü Ermənistanın dəmir yolları anlayışı yoxdur. Rusiya Dəmir Yolları Ermənistanın bütün dəmir yollarına sahibdir. Bu o deməkdir ki, onlar Ermənistanın dəmir yollarına sahibdir. Ona görə də bu məsələni en çox Rusiya tərəfi ilə müzakire edir. Şərqi Zəngəzurda yerləşən Zəngilanın qədim torpağımız olan Qərbi Zəngəzurla, daha sonra Ordubaddan Naxçıvan və Türkiye ilə əlaqəsi növbəti tarixi nailiyətimiz olacaqdır.

Bu gün Ermənistanın bəzi dairələr Zəngəzur dəhlizinin açılmasına qarşı çıxırlar. Ancaq onların fealiyyətinin nəticəsizliyi ölkə rehbərimiz tərəfindən dəfələr ifadə edilmişdir. Ermənistanın başqa çərəsi yoxdur. Zəngəzur dəhlizi ya könüllü olaraq açılacaq, ya da Ermənistan buna məcbur olacaq. Bölgənin gələcəyi çoxtərəflı əməkdaşlıqla əlaqəlidir və Zəngəzur dəhlizinin açılması bu menədə əsas məqamdır.

Ermənistanın hərbi-sənaye kompleksi Azərbaycana rəqib olmaq və müqavimet göstərmək iqtidarında deyil. Münaqişənin yenidən başlaması Ermənistanın dünya xəritəsində tamamilə yox olması deməkdir. Buna görə də, iqtisadiyyatın 75 faizini teşkil edən çiçəklənən Azərbaycanla əməkdaşlıq etmək Ermənistan üçün faydalıdır.

Əks təqdirdə, Ermənistanın demografik problemləri daha da kəskinləşməye davam edəcəkdir. Hazırkı bu ölkədə təbiət həali artımı yoxdur. Ölkə demografik böhrəndən keçir. Eyni zamanda, insanlar çirkin idarəetmə və köklü korrupsiya üzündən gedirlər. Buna görə də Ermənistan inkişaf istəyir, revansızmı unutmalı və Azərbaycanın təklif etdiyi əməkdaşlıq formulunu qəbul etməlidir.

**Bəxtiyar Nəbiyev
Dosen, Bakı Dövlət
Universitetinin tarix fakültəsinin
dekan müavini**

“Əzabkeş” ermənilər özlərinin “ölüm hökmü” nü necə veriblər?

Gələcəyə ümidiyini itirən ermənilər davamlı olaraq özlərinə saxta tarix yazmaqla təsəlli axtarırlar. Maraqlıdır ki, tarixdə də heç vaxt heç bir müsbət halla yadda qalmayan ermənilər uğursuz kütü olduqlarının səbəbi kimi onlara qarşı guya töredilən “soyqırımları” əsas getirirlər.

Yəni,

sən

demə

“genosid”

olmasayıd-

er-

menilər

“büyük

xalq”

, yaxud

“ucu-bucağı

gö-

rünməyən

bö-

yük

dövlət”

ola-

caqdırı-

lar.

Bir

sözlə,

köçəri

er-

menilər

fərsiz

və

yaramaz

tayfa

olud-

ları

ı

saxta

tarix

arxasında

gizlətmək

isteyirler.

Lakin

o

da

əbəs

deyil

ki,

həttə

onla-

rın

“başbilənləri”

“genosid”

sözünü

ayırmaqla

özlerinə

məxsus

“armenosid”

ifadəsini

işə

salmaga

cəhdər

də

gösterirlər.

Məsələn,

kilsələri

kim

...

Bütün ermənilərin yayınmayaraq qayıdaq mövzuya.

Burada ermənilərin diqqətinə bir neçə və həqiqətən soyqırımla üzleşmiş xalqların necə tarixi sinaqlardan çıxaraq dünya liderlərinə çevrilmesini xatırlatmaq istərdik. Misal üçün, götürək Yaponiyani. ABŞ tərəfindən atom bombadırma vəsiyəti ile faktiki genosidə məruz qalan Yaponiya iqtisadiyyatına görə hazırda dünyada üçüncü yerdir. İkinci dünya müharibəsi zamanı faktiki olaraq məhv edilən Almaniya iqtisadiyyatına görə dördüncü yerdir, əsl genosidin qurbanı olmuş yəhudi dövləti ise dünyada səkkizinci en qüdrətli dövlət hesab olunur.

Bütün ermənilərin anası Kim Kardaşyanırsa...

Bəs ermənilər nəyə nal olublar. Bütün dünyada “yazılıq xalq”, “əzabkeş millet” görüntüsünü, ən əsası isə əxlaqsız dövlət reputasiyاسını qazanıblar. Yəni siyasi maraqlarından asılı olaraq, gah o dövlətin gah bu dövlətin altına yuxılıblar. Onlara sığınacaq və çörək verən digər xalqları satmaqla isə “xəyanətkar millet” adını qazanıblar. Və nəhayət - hələ Karl Marks demişdi: “Ermənilər ilk tayfadır ki, yaşamaqdan ötrü öz qadınlarını başqa xalqların altına uzatmağa başlamışdır”.

Ele də uzağa getməyək, bir xalqın ki, dünyada ən tənmiş nümayəndəsi pornoulduz Kim Kardaşyan olsun və onlar da bu qadına “Bütün ermənilərin anası” adını versinlər!

Ümumi nəticə odur ki, kökü, mənşəyi, bilinməyən, heç bir real məqsədi və gücü olmayan bir kütü yer kürəsinin üzərindən bir yüksələr gedir. Buna görə də Ermənistan inkişaf istəyir, revansızmı unutmalı və Azərbaycanın təklif etdiyi əməkdaşlıq formulu qəbul etməlidir.

Dünya tarixinə başqa heç nə ilə düşə bilməyən ermənilər nehayət ki, qondarma genosidi tanıtmaqla düşməye nail oldular. İlk önce bunu Bayden tanır və bugündər isə Avropa İttifaqına bununla bağlı bəyanat imzaladırlar. Yəni indi bütün dünya bilir ki, belə bir kütü var və onlar nə vaxtsa guya türklər tərəfindən “ədalətsizliyə” məruz qalıblar.

Lakin gəlin-görek, erməniləri bu tarixi nəliyyətə təbrik etmək olar? Əslində, burda son dərəcə incə hüquqi məsələ ortaya çıxır. Hüquqda - Non bis in idem (lat. Eyni hüquq pozuntusuna görə iki dəfə cəza ola bilməz) prinsipi mövcuddur. Bu prinsipin mənasına görə əvvəller tərəfdiyi cinayətə görə məhkum edilmiş tərəf həmin cinayətə görə tekrarən məhkum edilməsi qadağan edilir.

Yəni bütün dünyaya guya nə vaxtsa baş verən “erməni genosidinə” görə türkləri ittiham etdirən ermənilər faktiki olaraq özlerinə quyu qazıb, fatihələrini özleri verdirdirlər. Türkələr artıq etmədiyi cinayətə görə onlara qazanıblar. Deməli, bundan sonra ermənilərin hər hansı bir növbəti təxribati nəticəsində onları istənilen formada cəzalandırmaq olar, ləp yeri gelsə ABŞ Yaponiyaya qarşı etdiyi kimi, atom bombası da atmaq olar və heç kim türklərə heç nə deye bilməyəcək. Cəlil Məmmədquluzade demişkən, Allah size rehmət eləsin, ölüller...

Aydinoğlu

DSX məlumat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin təşrifinə məsələlərindən ömrətənək səhərdində zəruri səhərd müdafiə və mühafizə infrastrukturunun yaradılması, hərbi qulluqçuların maddi-texniki təminatı, sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması üzrə tədbirlər davam etdirilir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat xidmətindən SİA-ya veril

Ermənistanın postmühəribə dövrünün gerçeklikləri bu dəfə özünü böyük sorğuların keçirilməsi üzrə mütəxəssis olan MPG/Gallup təşkilatının 18-21 may tarixləri arası telefon zəngləri üzərində reallaşdırıldığı sosioloji sorğusu nəticəsində göstərdi. Məqsəd isə iyunun 20-na planlaşdırılan növbədən kənar parlament seçkilərində ölkədəki vəziyyətlə, eləcə də siyasi güclərin bölgüsü ilə bağlı əhalinin fikirlərini öyrənmək olub. SİA xəbər verir ki, əldə olunan nəticələrə görə, 44 günlük mühəribədən sonra dağıdıcı məglubiyətə uğramış ölkə mühəribəsonrası altı ayda istər daxili, istərsə də xarici siyasetində də sarsıcı zərbələrə məruz qalıb.

Bələliklə, sorğunun nəticələrinə görə, erməni seçicilərin də fikir müxtəliflikləri ortaya çıxıb. Baş nazir vəzifəsini müvəqqəti icra edən Nikol Paşinyanın "Vətəndaş saziş" partiyasına 34,4% seçici öz səsini verməyə hazır olduğunu bildirib. Məlumdur ki, bu rəqəm hakim partiyaya müəyyən qədər dəstəyin olduğunu göstərir, lakin fakt budur ki, "Vətəndaş saziş" partiyasına hələ də dəstək göstərənlər kifayət qədərdir. Çünkü sorğuda iştirak edən ümumi 28% əhalinin bir hissəsinin "Vətəndaş saziş"nə verilən 34%-də yer alması da bu cür qənaətə gəlməyə zəmin yaradır.

Respondentlər kapitulyant Nikol Paşinyanın Robertdən və Serjdən niyə üstün tutur?

Maraqlıdır ki, bunu müxalifet güclərinə göstərilən və elə də üstünlük təşkil etməyən faizlər də açıq-aydın şəkildə sübut edir. Ermənistanın ikinci prezidenti Robert Koçaryanın lideri olduğu ve "Daşnaksyutun"la birləşdiyi bloka 14,3% ümumi respondentlərin yalnız 19,9%-i dəstək göstərə biləcəyini bildirib. Formal olaraq aparıcı müxalifet partiyası olan "Çiçəklənən Ermənistən" isə 4,1% ümumi respondentlərin 5,7%-i dəstək göstərib.

Yuxarıda göstərilən güclərin isə parlamente daxil olacaqları şübhə doğurmur. Kənarda qalanlardan biri isə daha bir iddialı güc - ölkənin üçüncü prezidenti olmuş Serj Sarqyanın Respublika partiyasıdır. Bu partiya vaxtilə Nikol Paşinyanın hökumətinde Milli Təhlükəsizlik Xidmetinin direktoru olmuş, hazırda "Vətən" adlı müxalifet partiyasına rəhbərlik edən Artur Vanetsyanla bloka daxil olub. Sorğunun nəticəsinə görə, onlar bir yerde 3,1% ümumi respondentlərdən yalnız 4,3% səs toplaya biliblər. Bütün bu göstəricilər təsdiq edir ki, Nikol Paşinyanın hökuməti hətta ölkəsinin yaşadığı ağır, sarsıcı məglubiyətdən, ona qarşı yönəlmüş satqın ittihamlarından, eləcə də bir müddət əvvəl Baş Qərargahın həyata keçirməye hazırlaşlığı uğursuz qiyamından sonra belə ona verilən dəstəyin qalması düşündürür. Sual yaranır ki, necə və hansı əməllərinə görə?

Öslində onu da etiraf edə bilərik ki, Ermənistan əhalisi heç də birmanlı olaraq müxalifətə inanır. Xüsusilə, Qarabağ klanını deyilen bandalara. Lap dəqiq desək, Koçaryan-Sarqyan cinahlara. Ermənilər daha çox kapitulyant adlandırdıqları Nikol Paşinyanı onlardan üstün hesab edirlər. Yəni fakt budur ki, sadə erməni onları eks-prezident olaraq rədd edir, çünkü bu adamlar xalqın qanını sonuna qədər içib-tükəndiriblər.

Əbəs deyil ki, bizlər zaman-zaman erməni ictimai rəyi arasında "Qarabağ bizə

"lazım deyil" fikirlərini get-gedə çox eşitməyə başlayırıq

Başqa yandan, mühəribənin reallıqlarını, uduzmağı, sarsıcı, ağır zərbələri üzərində hiss edən sade xalq, daha doğrusu, düşünə bilən sadə erməni seçicisi revansçıların hakimiyətə gələrək yenidən mühəribə başladacaqlarından, qanlarının isə evvelkindən də çox içiləcəyindən qorxur. Əbəs deyil ki, bizlər zaman-zaman erməni ictimai rəyi arasında "Qarabağ bizə lazım deyil" fikirlərini get-gedə çox eşitməyə başlayırıq. Lakin MPG/Gallup sorğu təşkilatının apardığı sorğu nəticələrindən digər

Ermənistən bu reallıqlar qarşısında seçkilərə doğru gedir...

MPG/Gallup təşkilatının keçirdiyi sosioloji sorğu bütün faktları çılpaqlığı ilə ortaya qoydu

məqamlar da üzə çıxmaga başlayıv...

Ermənistanda ABŞ və Fransanın reytingi Rusiyadan fərqli olaraq qat-qat artmağa başlayıb

Bu, Ermənistanın xarici siyasetində Rusiyadan "müttəfiq" olaraq istədiyini ala bilməməsi faktıdır. Əgər mühəribədən evvel ermənilər sual veriləndə ki, çətin məqamda hansı tərəfdən hərbi-siyasi dəstək gözləyirlər, onların 79,6%-i "Rusiya" cavabını verirdilər. İndi isə analoji cavabı yalnız 38% respondent verir. Fəqr göz önündədir. Özü də diqqət yetirsek görərik ki, sorğu məhz Ermənistən-Azərbaycan sərhədində situasiyanın gərginleşdiyi bir dövərə təsadüf edir. Bu dəfə də ermənilərin gözləntiləri heç də onların istədiyi nəticəyə doğru inkişaf etmir. Misal üçün, erməni hökumətinin müraciətinə rəğmən, Rusiya və KTMTNin bu məsələdə heç bir hərbi-siyasi qərar verməməsi də bu qəbildəndir.

Ancaq mövcud məsələdə erməni elektoratının xarici siyaset orientasiyasının fərqli tərəfə yönəldiyini də göstərmək mümkündür. Məsələn, qərbyönümlü cinaha. Belə desək, Fransanın reytingi respondentlərin qərarlarına görə mühəribənin so-

nundan hazırlı vaxta qədər 20,7-dən 31,3%-ə qədər yüksəlib.

ABŞ isə demək olar ki, eyni səviyyədə qalıb - 23,9% və 23,8%. Lakin Martin sonlarındakı göstəricilər də sübut edir ki, ABŞ-a olan münasibət 16,4%-dən 23,8%-ə yüksəlib. Fransaya isə də çox - 6,4%-dən 31,3%-ə qədər. Mart ayı göstəricilərinə görə Rusiyaya yönelik məsələdə respondentlərin faiz hesabı çox aşağı düşüb - 62,9%-dən 38,3%-ə qədər. Yəni 24,6% azalıb.

Yalnız 9,7% sorğu iştirakçısı ölkələrinin imkanlarına inanırdı, bu gün isə həmin faiz "0"dır!

Amma gəlin ən maraqlı məqama diqqət yetirək - Ermənistən özüne bir dövlət kim heç bir erməni bel bağlamır. Mühəribənin sonunda respondentlərin yalnız 9,7%-i ölkələrinin imkanlarına inanırdı. İndi bu faizler ümumiyyətlə yoxdur.

Və o da maraqlıdır ki, bu sorğuda mövcud opsiya ümumiyyətlə nəzərdə tutulmuşdu, respondentlərin isə özleri öz ölkələrinə inamlarını itirdiklərini bildiriblər. Tekcə bu gerçəklilik də göstərir ki, seçkilərdə iştirak etməyəcək insanlar da olacaqlar. Onlar əllərini hər yerdən, hər şeydən üzərə acı talepleri ilə barışmağı daha üstün tutublar. Yeni belə demək mümkündürsə, onlar mövcudluğunu itirməyə doğru sürətlə yuvarlanan bir ölkənin vətəndaşları olduqlarını dərk edirlər.

Ermənilərin 56 %-i ölkəni yaşamaq üçün təhlükeli hesab edirlər

Sonuncu məqam ise sosial araşdırmanın üçüncü tərifidir. Respondentlərin 56%-i hesab edirlər ki, Ermənistənda yaşamaq təhlükəsiz deyil. Bu isə erməni ictimaiyyətinin dərin ruhi-psixoloji sınmaya məruz qaldıqlarını isbatlayır.

Bütövlükdə, Ermənistənda keçirilən növbəti sosioloji sorğu sübut edir ki, mühəribədəki məglubiyət dövlət və

onun əhalisi üçün ciddi sarsıntı yaradıb. Hətta mühəribənin bitməsindən yarım il keçməsinə rəğmən, Ermənistəndəki sistemli böhran daha iri miyaslara doğru artır, faktiki olaraq ölkənin dövlətçilik perspektivlərini itirdiyini göstərir. Ermənistən bu reallıqlar qarşısında növbədən kənar seçkilərə doğru gedir...

Rövşən RƏSULOV

Yol-nəqliyyat sisteminin təkmilləşdirilməsi sosialyönlü tədbirlər olmaqla yanaşı, ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin göstəricisidir. Azərbaycan bu gün Avropanın məkanında dinamik innovativ inkişaf edən lider dövlət, həm də iki qita arasında mühüm və ən əlverişli nəqliyyat mərkəzidir. Ölkəmiz bu mövqeyini düşünülmüş siyasət, gələcəyə hesablanmış strategiya və zamanın, dövrün tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilən islahatlar, dünyaya səs salan yeni iqtisadi və sosial layihələrin icra edilməsi nəticəsində qazanıb.

Reallıq budur ki, 2003-cü ildən etibarən iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində atılan addımlar öz uğurlu nəticəsini verir. Neft gəlirlərinin istifadəsində şəffaflığın yüksək səviyyədə təmin olunması qeyri-neft sektorunun inkişafına geniş yol açdır. Regional inkişaf proqramlarının uğurlu icrası nəticəsində yol-nəqliyyat kompleksinin müasir infrastrukturunun yaradılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir, Prezident tərəfindən Fərman və sərəncamlar imzalanır. İmzalanan sənədlərə uyğun olaraq çoxsaylı yol ötürücləri, köprülər, tunellər, yeraltı və yerüstü piyada keçidiyi inşa olunur, beynəlxalq standartlar səviyyəsində avtomobil yolları salınır. Bu gün böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, en ucqar kənd yolları belə müasir standartlara uyğun qurulub. Yollar həm insanların rahatlığını təmin edir, həm də ölkə iqtisadiyyatının hərtərəfli inkişafında mühüm rol oynayır. Bir sözlə, ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft strategiyası ölkənin geosiyasi maraqlarına, malik olduğumuz enerji resurslarının səmərəli istifadəsinə yol açan enerji layihələrinin uğurlu icrasına, qeyri-neft sektorunun hərtərəfli inkişafına, ərzaq, enerji və nəqliyyat təhlükəsizliyinin təminatına xidmət edib və bundan sonra da edəcək.

Görülülmüş tədbirlər nəticəsində bu gün Azərbaycan nəqliyyat sahəsində dünyada lider dövlətlərdən biridir. Bunu həm Azərbaycan vətəndaşları görür, eyni zamanda, Azərbaycan beynəlxalq təşkilatların reytinqlərində daim yüksək yerlər tutur. Təkcə Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesabatına baxmaq kifayətdir ki, hər kəs bu sahədə çox ciddi islahatlar aparıldığını, Azərbaycanın reytinqlərə görə dünya miqyasında qabaqcıl yerlərdə dayandığını görün. Ölkəmiz avtomobil yollarının keyfiyyətinə görə 24-27-ci yerləri bölüşür. Dəmir yollarının səmərəliliyinə görə dünyada 11-ci, hava nəqliyyatının səmərəliliyinə görə isə 12-ci yerdəyik. Bu yüksək yerləri əldə etmək böyük səylər, düşünülmüş siyaset tələb edirdi. Nəqliyyat infrastrukturuna qoyulan vəsait yeni vəziyyət yaradıb. "Nəqliyyat sahəsinə qoyulmuş vəsait bu gün ölkəmizin iqtisadi, xüsusi qeyri-neft sektorunun inkişafına da müsbət təsir göstərir" söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, çünki yol olmayan yerde inkişafda olmur. Yol olmayan yerde fermer öz məhsulunu bazara çatdırma bilmir. Dəmir yolları olmayan yerde heç bir tranzit imkanından səhbət gedə bilməz: "Ona görə biz, ilk növbədə, ölkə daxilində infrastruktur tamamilə yenidən qurdur. Eyni zamanda, ölkəmiz üçün çox vacib olan və uzunmüddətli inkişaf strategiyamıza uyğun olan tranzit imkanları da yaratmışıq."

Son 17 il ərzində 17 min kilometrdən çox avtomobil yolu tikilib. Bu proses bu gün də davam etdirilir. Eyni zamanda, azad edilmiş torpaqlarda da yol infrastrukturunun yaradmasına start verilib. Bu işlər planlı şəkilde görülür. Cənab İlham Əliyev bildirir ki, Füzulidən Şuşa şəhərinə açılmış yeni yol onu göstərir ki, biz bu işləri faktiki olaraq ən qısa müddət ərzində görə bilirik.

Ölkə daxilində dəmir yolu nəqliyyatı sahəsində de önəmlı layihələr icra edilir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbayca-

Yollar həm insanların rahatlığını təmin edir, həm də iqtisadiyyatın hərtərəfli inkişafında mühüm rol oynayır

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafında, həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bərpa işlərində yol-nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirməsi bunun təsdiqidir

nın təşəbbüsü ilə inşa edilməsi bölgəmizdə və bütünükde Avrasiyada yeni nəqliyyat xəritəsinə yaratdı. Azərbaycanla tərəfdən ölkələr hazırda bu yoldan istifadə edərək öz məhsullarını müxtəlif istiqamətlərə çatdırırlar. Azərbaycan ərazisindən keçən yolların çoxşaxəli olması imkanlarını böyük dərəcədə artırır. Pandemiya dövründə bütünükde bütün dünyada iqtisadiyyatın tezəzzüle uğramasına baxmayaraq, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi ilə daşınan yüklerin həcmi texminən 20 faiz artıb. Bizim dəmir yolu infrastrukturumuzdan bir çox ölkələr istifade edir.

Hava nəqliyyatına gəldikdə isə Heydər Əliyev Beynəlxalq Hava Aeroportu beşərəndən hava limanıdır və dünyada belə hava limanlarının sayı 10-a yaxındır. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroport MDB məkanında birinci yerdədir. "Mənim göstərişimlə digər şəhərlərimizdə inşa edilmiş hava limanları bizim nəqliyyat potensialımızı böyük dərəcədə gücləndirir" söyləyən cənab İlham Əliyev bildirir ki, son illərdə 7 hava limanı inşa edilib. Onlardan 6-sı beynəlxalq statusa malikdir və bütün növ, o cümlədən ən ağır yük təyyarələrini qəbul edə bilir. Füzuli şəhərində yeni beynəlxalq hava limanının inşasına start verilib. Azad edilmiş torpaqlarda - ya Laçın, ya Kəlbəcər rayonlarının ərazisində ikinci beynəlxalq hava limanı inşa ediləcək.

Göründüyü kimi, nəqliyyat sektoruna göstərilən diqqət və aparılan düşünülmüş siyaset bu reallığı yaratmışdır. Bu gün nəqliyyat sektorümüz həm müasir, həm də ölkə qarşısında duran vəzifələri icra etməyə imkan verir. Eyni zamanda, bu sahəyə qoyulan milyardlarla dollar səviyyəsində sərəməyələr artıq bizim qeyri-neft iqtisadiyyatımıza öz müsbət təsirini göstərir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev onu da bildirir ki, nəqliyyat sektoruna qoyulan sərəməyələr 1-2 il, hətta 5-10 ilə geri qayıdan sərəməyələr deyil. Bu, uzunmüddətli sərəməyədir. Bu sərəməyələr insanların rahatlığını və ölkənin uzunmüddətli dayanıqlı inkişafına nail olmaq üçün qoyulub.

Ölkəmizin bugünkü realıqları fonunda bu fikri də böyük inamla qeyd edə bilərik ki, qlobal çağırışların, yüksək rəqabet gücünə malik, bazar münasibətlərinə əsaslanan dayanıqlı iqtisadiyyatın inkişafını, idarəetmə strukturlarının yeni, müasir modellər əsasında formallaşmasını, qeyri-neft sektorunun genişləndirilməsini, nəqliyyat, tranzit və logistika infrastrukturunun, insan kapita-

herbi qüdrətimizi təsdiqləməklə görülecek işlərin prioritətlərini də müyyənəşdirir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası, erməni vandalları tərəfindən dağıdılmış yaşayış məskənlərinin müasir şəhərsalma qaydalarına uyğun görkəmə salınması, beynəlxalq və regional nəqliyyat-logistika dəhlizlərinin imkanlarından faydalanaqla, nəzərdə tutulan vəzifələrin həlli Azərbaycanın inkişafına böyük təkan verəcək. Şərqlə Qərb arasında körpü olan Azərbaycanın silsiləsindən əsaslanan yeni istiqamətlər artıq bəllidir. Sənəddə qeyd olunduğu kimi, mərhələ üzrə həyata keçiriləcək vəzifələr 2030-cu ilə qədər Azərbaycanın iqtisadi suverenliyinin möhkəmləndirilməsinə və müasir həyat standartlarına əsaslanan yüksək sosial ri-fah cəmiyyətinə, qüdrətli dövlətə çevrilməsinə etibarlı zəmanətdir. Azərbaycanın dövlət bütçəsinin sosialyönlü olması nezərə alınmaqla müyyənəşdirilən priori-

tetlərdə ölkə vətəndaşlarının rifah səviyyəsinin artırılmasına, yüksək, dayanıqlı, inklüziv və başlıca olaraq öz təşəbbüslerə əsaslanan yeniliklərə xüsusi diqqət yetirilir. Hazırda dövlətimizin qarşısında duran ən mühüm məsələ işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayidənin təmin olunmasıdır. Bunun üçün uzunmüddətli, davamlı quruculuq işlərinə artıq start verilib. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin quruculuq və bərpa işlərinin əsas tərkib hissəsi kimi öncə yol-nəqliyyat infrastrukturunun bərpasına xüsusi diqqət göstərməsi diqqətdən yayılmışdır. Füzulidə "Zəfer yolu"nun və Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolu tikinti bunun bariz nümunəsidir. İşğaldan azad olunmuş rayonlar üzrə hazırda Horadız-Ağbənd dəmir yolu istiqamətində infrastruktur işlərinə başlanılıb. Dövlətimizin başçısının Qarabağın ürəyi Şuşaya gerçəkləşdiriyi üç səfərə diqqət yetirmək kifayətdir. Həmin bölgələrin malik olduğu potensial imkanlardan səmərəli istifadə etmək üçün yol infrastrukturunun bərpası prioritətdir. Davamlı və yüksək iqtisadi artımın sosial islahatların həllinə yönəldilməsi istiqamətində Azərbaycanın malik olduğu təcrübənin şaxələndirilməsi qarşidakı illərdə də davam etdiriləcək. Beynəlxalq aləmdə özünü doğrudan yeniliklərdən ölkə vətəndaşlarının bəhrələnməsi, yüksək və ədalətli sosial təminat, inklüziv cəmiyyətin formalasmasına diqqət artırılacaq. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarında olduğu kimi, 2030-cu ilədək görüləcək işlərin xronologiyasını əks etdirən Milli Prioritetlərdə də paytaxtın və regionların tarazlı inkişafı üçün mühüm vəzifələr əksini tapır. Cənab İlham Əliyevin bu günlərdə Qəbələ rayonuna səfəri zamanı açılışında iştirak etdiyi sosial obyektlərə, eyni zamanda, səfərdən sonra imzaladığı sərəncamlara diqqət yetirmək kifayətdir. Əsas diqqət göstərilən məsələ yenə də yol-nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsidir. "Qəbələ rayonunun Ağdaş-Zarağan (40 km)-Böyük Pireli-Kiçik Pireli-Xırxatala-Ciçətelli-Həmzəli avtomobil yolu tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Prezident Sərəncamı bunun təsdiqidir.

Təhlil bu ümumiləşdirməye əsas verir ki, dayanıqlı inkişafın təmin olunması bütün istiqamətlərdə nəzərdə tutulan planlarının, müəyyənəşdirilən hədəflərin gerçəkləşməsinə stimul verir.

Yeganə Əliyeva

Azərbaycanın 44 günlük müharebəsi 30 illik münaqişəyə son qoysa da, Vətən mühərbişinin hərbi-siyasi nəticələri Cənubi Qafqazda sülh ve sabitlik imkanları və əməkdaşlıq mühiti formalaşdırısa da, informasiya cəbhəsində vəziyyət hələ sabit deyil". Bunu "Report" a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Bəhrəz Məhərrəmov deyib.

Onun sözlərinə görə, son proseslər, məsələn, Azərbaycanın qədim torpağı olan Qaragöl istiqamətində tərəflərin hər birində əvvəlcədən olan xəritələr əsasında sərhəd mühafizə sisteminin qurulması prosesi etrafında yaranılan sünə ajiotaj Ermənistən hələ də reallıqla barışa bilmədiyiini göstərir: "Lakin bu dövlətin hərbi potensialının məhv edilməsi səbəbindən, üstəlik, Azərbaycan hərbi-siyasi imkanlar baxımdan Ermənistən müttefiqlərinin də çərəsiz buraxıldığı üçün qarşı tərəf yeganə çıxış yoluనı çirkin kampaniya və təbliğatda görür. Nəzərə alsaq ki, 90-cı illərin əvvəllərində Ermənistən Azərbaycana qarşı eyni taktikdən istifadə edərək ciddi nəticələr eldə edə bilmədi və o zamanki həkimiyətin səbətsizliyi və informasiya siyasetinin düzgün qurulması fonunda proses ağır neticələrə sebəb olmuşdu. Vətən mühərbişisi dövründə isə biz fərqli durum müşahidə etdik".

Deputat bildirib ki, orduya və uğurlu hərbi əməliyyatlara Ali

Baş Komandanlıq edən İlham Əliyev informasiya siyasetinə də rehbərliyi şəxsən üzərine götürdü: "44 gün ərzində ayrı-ayrı çıxış və bəyanatları, sosial şəbəkədə işin təşkili üzrə şəxsi nümunəsi, dünyanın 30-a yaxın aparıcı mediasına müsahibələri informasiya savaşının taleyini həll etdi. Xüsusən nəzərə alsaq ki, müsahibələrin çoxu ittiham xarakterli suallar üzərində qurmuşdu, lakin dövlət başçısının, beynəlxalq hüquqa, ədalətə və həqiqətə əsaslanan mövqeyi məsələni kökündən həll etdi. Əslində, bu yanaşma Azərbaycan üçün yeni informasiya siyasetini kontur və məzmununu müəyyən etmiş oldu. Vətən mühərbişindən sonra dövlət başçısı informasiya ilə iş məsələsində xüsusi həssaslıq nümayiş etdirir və ən doğrusu da budur".

"Biz 7 ay öncəyədək işgala məruz qalmış və məglub dövlət kimi tanınırdıqsa, artıq zəfər Azərbaycanın regionda mövqeyini köklü dəyişdi, biz qələbəmin nəticələrini hərbi paradda və Hərbi Qənimətlər Parkında nece-

nümayiş etdiridiksə, zəfərin nəticələrini və yeni geosiyasi reallığı da o formatda qəbul etdirməliyik. Məhz bu mənada yeni informasiya siyaseti kontekstində Prezident İlham Əliyev tam fərqli bir strategiya nümayiş etdirərək sual və yanaşmalar qərəzli olsa belə, bu suallara yeni imkan və həqiqətləri bəyan etmək üçün əlavə fürsət kimi yanaşmağa başladı. Həqiqətən de istər Vətən mühərbişisi dövründə, istə fevralın 26-də yerli və xarici međia nümayəndələri üçün keçiri-

Ermənistən Müdafıə Nazirliyi üçün özünü "həlak etməkdə" davam etse də, qarşı tərəf isə nazirliyin yeni yalanlarına inanmaq istəmir. Maraqlıdır ki, bəzi ermənilər hətta Ermənistən müdafiə nazirliyinin keçmiş mətbuat katibi Artsrun Ovannisiyanın yenidən nazirlikdə peydə olmasından ehtiyatlanırlar.

Xatırlayırsınız da, 44 günlük mühərbi zamanı Ovannisiyan guya "qəhrəman erməni ordusunun" Azərbaycana mexsus 25 hərbi təyyarəsini, 16 helikopterini, 252 pilotsuz uçan aparatını, daha nə bilim, 697-dən artıq zirehli maşını "sıradan çıxardı" barədə yalanları ermənilərə elə sırimışdı ki, sonradan, az qala, özü de buna inanmağa başlamışdı. Amma daha sonradan "qəhrəman erməni ordusunun" döyüş meydanında öz hərbi texnikalarını qoyub qaçmaları, Artsrunu "pəjmürdə etmək" yanaşı, onun bütün "əməyini də" ziblə tay etmişdi.

İndi, ermənilərin müdafiə nazirliyi deyəndə ki, ay ermənilər, qorxub-ələməyin,

Ermənilərin yalan dağarcığı qayıdır...

Azərbaycan Ordusu nə Qara gölə, nə də Sevana yaxınlaşa bilib, bu dəfə "bu yazıq ermənilər" də Artsrun Ovannisiyanın yenidən nazirlikdə "xortlamasından" ehtiyat edirlər.

Məsələ bundadır ki, 44 günlük mühərbişinin sonunu gözləmkədən ehtiyatlanan sabiq mətbuan katibi bu günlərdə Amerika istirahətindən təzəcə qayıdır. Deyilənə görə, mühərbişdəki biabırçı məğlubiyyətə baxmayaraq, Artsrun qəriblikdə boş-bekar dayanmayıb, erməni esgərlərinin "qəhrəmanlığı" barədə əntiqə bir kitab da yazıb. Onun Ermənistənə tez qayıtmışının əsas səbəblərindən bir də məhz həmin o əntiqə kitabı tezliklə tirajlayıb xalqının "qəhrəmanlıq ruhunu" qaldırmışla bağlıdır.

Burada, mənə qəribə gələni bilirsiniz nədir? Erməni saytlarının yazdığı... Məsələn, onlar yazırlar ki, Artsrunun yalanlarından

sonra, guya müdafiə nazirliyi etibar qazanmaq üçün hələ çox çalışmalı olacaq. Lənətə gələşən, kor şeytan! "...Əli qələm tutan ermənilər həmişə çalışıblar ki, yalan-dolanla özlərinə tarix düzəltsinlər". Bunu ki, mən demirəm. Ele isə, bunun üçün "üzdənirəq erməni tarixçilərinin, yaxud tarix elməndən siyasi məqsədləri üçün istifadə edən ermənilərin "əsərlərinə" baxmaq kifayətdir".

...İndi bir dənə bu "yazıq" Artsrunun yalan danışmağıyla Ermənis... yox ey, dünya dağılmayacaq ki. Əslində, siz ermənilər onun könlüne belə toxunmadan onu ölkədəki nazirliklərin birinə gətirib "təxte" mindirməlisiniz. Ona görə ki, Artsrun özünükündür, yəni əsl ermənidir.

...Bundan əlavə, bu gün Ermənistanda seçki ilə bağlı kampaniyalar gedir. Artsrun Ovannisiyan da erməni "siyasetində yalanla bışmış" təcrübəli bir kadrdır. Ona görə də, Ermənistanda seçkilərə qatılacaq partiya və fraksiya rəhbərləri "siyasetdə bışmiş biri" kimi onun təbliğatlıq qabiliyyətdən yaranmağa çalışmalıdır.

Ağasəf Babayev

Ermənistən hələ də reallıqla barışa bilmir

lən mətbuat konfransında, istə ötən ay ADA Universitetinin və Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin birge təşkilatçılığı ilə dəyişmiş masada, istəsə də dünən Nizami Gencəvi Beynəlxalq Mərkəzinin videoformatda müzakirələrində 50-dən çox media mənsubu və aparıcı beyni mərkəzlerinin nümayəndələri ilə ünsiyyət zamanı sistemli yanaşmaya və məntiqə əsaslanan yeni strategiyanın özünü doğrultduğunun şahidi oldu. Əslində, Prezident İlham Əliyevin strategiyasını informasiyalı

cəmiyyət quruculuğu şəraitində informasiya mühərbişəsinin yeni mərhələləri ehtimalı üçün yol xəritəsi hesab etmək olar. Bu yol xəritəsinin isə hədəfləri və konturları kifayət qədər aydınlaşdır", - o qeyd edib.

B.Məhərrəmov vurgulayıb ki, Azərbaycanın artı bölgənin yeni güc mərkəzi kimi regionda və dünyada baş verən mühüm proseslərə dair mövqeyi var: "Bu mövgenin əhatə olunduğu mesajları effektiv formada bəyan etməklə regionda bizsiz siyasi proseslərin mümkünsüzlüyünü göstərə bilirik. Eyni zamanda, prosesləri mümkün qədər qabaqlamaqla mümkün risklərin qarşısını almaq üçün uyğun mühit formalaşdırırıq. Təsadüfi deyil ki, məhz İlham Əliyevin yeni informasiya strategiyası nəticəsində Ermənistən və erməni lobbisinin informasiya savaşında "hərbi əsirlər", "kilsənin dağıdırılması" son günler isə "Ermənistən sərhədlerine müdaxile" kimi əsəssiz iddiaların Azərbaycana qarşı hücum üçün vasitə olmasına imkan verilmədi".

Qənimət Zahid ölkəmizi və xalqımızı təhqir edib

Yaxud, Əli Kərimliyə və onun baş mirzəsinə cavab verilməzsə...

Artıq Eurovision-2021 mahnı müsabiqəsi bitib ve indi növbə onun nəticələri ətrafında aparılan müzakirələrdədir. Lakin bu da öz yerində. Məsələnin digər tərəfi ondadır ki, müsabiqədə kim-kimə nə qədər səs verməsi müzakirələrində özlərinə əl qatanlardan biri də AXCP sədri Əli Kərimlinin müavini, "Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru, hazırda Fransada Sosrosun ermenilər vasitəsi ilə göndərdiyi pulu ilə qidalanıb-sinəsinə döyen, guya siyasi mühacir olub, müxalifətçik edən, əlinə düşən hər imkanda Azərbaycan dövlətinə, həkimiyətne, xalqına qarşı həyəszcasına həqarətlər yağıdır, əslində isə məzheklik edən Qənimət Zahiddir.

Məsələ həm də ondadır ki, nəinki müsəqidən, ümumiyyətə insanlığa xas olan hər hansı bir amildən bixəber olan Qənimət Zahidin kimin-kimə nə qədər səs vermesi barədə fikri kənardan çox gülünc görünür. Beləliklə, Əli Kərimlinin baş mirzəsi Eurovision yarışmasının fonunda Azərbaycanı ağır formada aşağılayaraq təhqir edib. Belə ki, Azərbaycanın Rusiyaya 12 xal vermesi haqqında status yazan fransızsağı Qənimət mehz Azərbaycanı nəzərdə tutaraq "hansi dana o mahniya səs verədi ki?" fikirlərini işledib.

Vaxtıla onların yanlarında olub, sonradan ziyanın

DANA SƏN ÖZÜNSƏN VƏ SƏNİN KİMİ FİKIRLƏŞƏNLƏRDİR!

yarısından geri dönənlər bunu yaxşı bilirlər...

Hər gün YouTube və digər sosial şəbəkələrdə özünü xalq, ölkə, millet düşünən kim qələmə veren bu ünsürün Azərbaycan haqqında belə bir təhqirəmiz ifadəni işlətməsi elə bütövlükde dövlətimizin, xalqımızın təhqir edilməsi deyilmə? Bu təhqirlərə görə onun cavabının verilməsi zamanı deyilmə?

Təbii ki, belələrinin cavabları yerindəcə və sərt şəkildə verilməlidir. Cənubi bu gün ona, onun sahibi Əli Kərimliyə layiq olduqları cavablar verilməsə onlar sabah hər kəsi belə təhqir edəcəklər. Təsəvvür edin ki, bu gün dövləti, xalqı təhqir edənlər həkimiyətə gəsərlər, bu dövlətə və xalqa nələr edərlər? Hər halda vaxtılı onların yanlarında olub, sonradan ziyanın yarısından geri dönənlər bunu yaxşı bilirlər...

Rövşən RƏSULOV

Əli Kərimli və siyasi sektasının erməni təəssübkeşliyi

Qarabağ müharibəsindəki möhtəşəm Qələbəminin son-suz qururunu və sevincini yaşayan xalqımız bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin tövsiyələrinə uyğun olaraq Heydər Əliyev Fondu-nun təşkilatçılığı ilə Şuşada keçirilən "Xarıbülbül" musiqi festivalını böyük çəşqu ilə qarşılıdı.

Keşməkəşlərə dolu tarixinin en şərəfi və qururverici anlarını yaşayan xalqımız bu gün milli birlik və həmreylik nümayiş etdirərək 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra siyaset, informasiya və diplomatiya meydənında yenilməz iradə, qətiyyət və prinsipialıq nümayiş etdirərək 2020-ci il noyabr ayının 10-da Azərbaycan, Rusiya prezidentlərinin və Ermənistan baş nazirinin imzaladıqları birgə Bəyanatın müddələrinin icrasını müxtəlif bəhanələrlə yubatmaq yolunu tutan düşmənə və onun havadarlarına qarşı əzmkarlıqla mübarizə aparan dövlətimizin başçısının ətrafında daha six yumruq kimi birləşib.

Vətən müharibəsindəki Qələbəmiz, həmçinin bir neçə gün önce Şuşada keçirilən "Xarıbülbül" musiqi festivalı dəstlərimizi nə qədər sevindirirse, düşmənlərimizi də o qədər məyus edir. Azərbaycanın eldə etdiyi uğurları həzm edə bilməyən Ermənistanın və onun havadarlarının ölkəmizə qarşı əsaslı iddialar səsləndirmələri də düşmənlərimizin məlum narahatlığından irəli gəlir. Er-

mənstanın bu günlərdə məlum sərhəd gərginliyi ilə bağlı qeyri-adekvat reaksiyası və bu məsələni məkrili şəkildə beynəlmələşdirmək cəhdə deyilənlərin əyani təsdiqidir.

Bütün bunları- istər 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi Zəfərimizi, istər bu günlərdə Qarabağın tacı Şuşadakı "Xarıbülbül" musiqi festivalının keçirilməsini, Qarabağa Böyük Qayıdış çərçivəsində həyata keçirdiyimiz bərpa-quruculuq işlərinin miqyasının gündən-güne genişləndirilməsini, bu sahədə ölkəmizin eldə etdiyi nailiyyətləri, qazanlığı uğurları uzun illər anti-Azərbaycan dərələrlə işbirliyində olan AXCP sədri Əli Kərimlinin, "Milli Şura"nın rəhbəri Cəmil Həsənlinin, siyasi mühacir adı altında xarici ölkələrdə məskunlaşan antimilli ünsürlərin Tural Sadiqlının, Qənimət Zahidin, Sevinc Osmanqızının, psixi problemləri kəlləçarxa vuran Fəhmin Hacıyevin və digərlərinin həzm edə bilməməsi heç də təsdiyi deyil. Cənubi antimilli cəbhədə yer alan bu qulbe-

İlana ağı verən kərtənkələ....

Satqın erməni çörəyi yeyən AXCP sədri Əli Kərimli düz 27 ildir ki, ilana ağı verən kərtənkələ olaraq çirkin əməllerindən əl çəkmir. Çünkü xəmiri satqınçılıqla yoğrulan Ə.Kərimlinin fealiyyəti və irəli sürdüyü iddialar ermənilərin Azərbaycana qarşı həyata keçirməye cəhd etdikləri informasiya müharibəsinin başlıca istiqamətləri ilə tam şəkildə üst-üstə düşür.

Ə.Kərimli, son günlər sosial şəbəkələrdə həmişə olduğu kimi, bu gün də daxilde vəziyyəti gərginləşdirməyə xidmət edən çağrılar irəli sürürlər, uğurumuzu uğursuzluq, qələbəmizi mögləbiyyət kimi qələmə verməklə və hakimiyəti ittihad hədəfəne çevirməyə cəhd göstərməklə satqınçılığını nümayiş etdirir. Çünkü Ə.Kərimli həmişə anti-Azərbaycan qüvvələrin dəyirmanına su töküb. Ancaq görünür, bəzən bu satqınların içinde reallığı görən də olur.

Qurban Məmmədov: "Əxlaq əsl kişiye aiddir, daha Əli Kərimli kimi əxlaqsız yox! Bu, gədənin biridir"

Ürəyimdən lap tikan çıxdı, Q.Məmmədov. Bu da təəccüb doğurmur. Çünkü bu çameədə olanlar ancaq bir-birlərinin sırrın ele açırlar ki... Elə "siyasi mühacir" heyati yaşıyan Qurban Məmmədovun dediyi kimi: "əxlaq əsl kişiye aiddir, daha Əli Kərimli kimi əxlaqsız yox! Bu, gədənin biridir. Özünü başqa əxlaq sahibi kimi aparır. Bütün dünyaya sübut etmişim ki, 28 ildir Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı, Gültəkin Hacıbəyli, Sevinc Osmanqızı, Xədicedə İsmayıllı bu xalqa təlqin edir ki, günahkar xalqdır. Aylıq olun, bunu bilin. Zaman gələcək Əli Kərimli, arxivlər açılacaq. Sən kimsən, Elçibəyə nələr eləmisən, nə təbliğat aparmışan, Kələkidən Bakıya necə gelmişən, Bunların hamisini ortaya qoyacaqıq. Eyni ilə S.Osmanqızı, onun dədəsinin goru çatlayır indi. Bu övlad atasına hər gün lənət oxutdurur. 40 minlik kanal bağlatdıranda oxudu ki, guya adını demədiyi bir tələbə buna yazıb ki, "dekan buna AzeriFreedomu layk edin, Osmanqızının kanalını isə display edin. Budur, yalan, tərbiyəsizlik? Hani sübut? Əli Kərimliyə nə qədər yalanacaqsan?". Bax, budur satqınların formalaşmış siması.

Məkrli niyyətin Azərbaycanda reallaşdırılması mümkün deyil

Bəli, həqiqətən də bu gün nə qədər ki, dünənki dələduzlar bu gün "haqdan" dəm vurub aranı qarışdırırlar, belələri tez bir zamanda cəzalandırılmalıdır. Çünkü Azərbaycan bu gün dövlətçiliyin möhkəmləndirməsi yolu ilə inamlı irəliləyir, sosial-iqtisadi sahələrdə dinamik inkişaf təmin edilir, xalqın mənafeyi ciddi şəkildə qorunur, xalq-iqtidár birləyi dönməz xarakter alır, beynəlxalq aləmə integrasiya güclənir, global layihələr uğurla gerçəkləşdirilir. Bütün bunlara görə narahatlıq hissi keçirən ermənipərest dairələr əndişələr, müxtəlif vasitələrlə ölkəmizə təzyiq etməyə çalışır, "beşinci kalon" maliyyə dəstəyi göstərməklə, habelə, digər şirnikləndirici metodlara ayrı-ayrı siyasi qüvvələri ələ alır, dövləti zəiflətmək, Konstitusiya quruluşunu dəyişmək üçün, necə deyərlər, dəridən-qabıqdan çıxırlar. Şübhəsiz ki, belə bir yolla məkrli niyyətin Azərbaycanda reallaşdırılması mümkün deyil. Çünkü dövlətimiz ötən əsrin 90-ci illərinin əvvəllərindəki kim gücsüz, kövək vəziyyətdə deyil, hem siyasi, hem də iqtisadi cəhətdən güclənib, beynəlxalq dairelərdə nüfuz sahibinə çevrilib.

Amma antiazərbaycan dairələrin əlinde alətə çevrilən və milletimizin adına ləkə olan şəxslər, təessüf ki, inadlarından əl çəkmir, Azərbaycana qarşı çirkin təbliğat aparmaqdan yorulmurlar. Onlar Avropada erməni fondlarının maliyyəsi hesabına sosial medianın imkanlarından yararlanıb ölkəmizin mövcud realıqlarını "unudaraq", yalan, böhtən yolu ilə Azərbaycanda siyasi proseslərə müdaxilə edirlər. Bununla da "söyüş mülətifəti"nin üzvləri (Ramiz Yunus, Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Orduşan Teymurxan, Qurban Məmmədov, Tural Sadiqli, Məhəmməd Mirzəli, Nahid Cəfərov, Refail Piriyev və digərləri) öz aləmlərində Azərbaycan hakimiyətinə təzyiq göstərdiklərini düşünürər...

Əslində, onlar söyüş ritorikasına meydandən açmaqla mənəvi cəhətdən zəifliklərinin, gücsüzlüklerini, əxlaqi baxımdan isə naqışlıklärini nümayiş etdirirler. Xalqımız əmin olsunlar ki, Vətənə və dövlətə qarşı xəyanət yolu tutan bu satqın və naqış xəyanətkarlar gec-tez öz layiqli cəzalarını alacaqlar.

Rəfiqə HÜSEYNÖVA

çələr öz çirkin əməlləri, anti-Azərbaycan fealiyyətləri ilə istənilən an ölkəmizə, xalqımıza xəyanət etməyə hazır olduğunu dəfələrə sübəta yetiriblər. Xalqımız son 30 ilde onların öz mənafələri, şəxsi ambisiyaları namına tərəddüd etmədən milli maraqlarımıza xəyanət etdiklərinin şahidi olub. Bu satqın zümrənin bu günlərdə Şuşada baş tutan "Xarıbülbül" musiqi festivalına- milli birliyimizin, həmərəliyimizin rəmzi, Qarabağımızın, Şuşamızın azadlığının simvoluna, şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunan məsilsiz bir tədbirə qarşı qarayaxmalarının, son günler Ermənistan-Azərbaycan sərhədindəki gərginliklərlə bağlı sosial şəbəkələrdə ictimai rəyin çəşdirilməsinə yönəlik çıxışlarının erməni lobbisinin və bədxahalarımızın mövqeləri ilə üst-üstə düşməsi isə xəyanətkarlığın pik nöqtəsi, necə deyərlər, sözün bitdiyi yerdir.

Başda Ə.Kərimli, C. Həsənli olmaqla məlum antimilli düşərgənin təmsilcilerinin son zamanlar sosial şəbəkələrdəki çıxışları və ritorikaları açıq şəkildə göstərir ki, bu xəyanətkarlar erməni lobbisinin təsiri altında olan xarici təşkilatlardan Azərbaycanın əleyhinə yönəlik yeni tezislər, təlimat, tapşırıq və ianələr alıblar. Uzun illər cəmiyyətə özərlərini demokrat və vətənpərvər kimi sırmaga

çalışan, quzu cildinə girmiş bu köhnə qurdular bu gün en müxtəlif çirkin əsullarla Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində eldə etdiyi möhtəşəm Qələbənin əhəmiyyətini azaltmağa, cəmiyyətdə zərərli müzakirələrə yol açmağa və bununla da həm öz həməyədarlarının sifarişlərini yerinə yetirməye, həm də gündəmdə qalmağa cəhd göstərirler. Bütün bunlar bir daha deməyə əsas verir ki, cəmiyyətimizin birmənalı şəkildə rədd etdiyi bu başpozuq dəstənin şəxsi mənafət, həkimiyət, vəzifə namənə ermənilər, eləcə də Azərbaycanın xaricdəki ən qatı əleyhdarları ilə gizli işbirliyinə gedərək ölkəmizin, xalqımıza əleyhinə yönəlik ən təhlükəli layihələrin icracısı rolu oynamaya həzirdirlər. Ancaq bu kölə xişlətti, satqın xəyanətkar ünsürlər, ruh düşkünlüyü, depressiya, ümidişlik içinde çabalayan, mənəvi-əxlaqi deqredasiyaya uğrayan bu şəxslər bilməlidirlər ki, ölkəmizin əleyhinə yönəlik öz çirkin niyyətlərini heç vaxt həyata keçirə bilməyəcəklər. Çünkü bu gün öz güclü, qətiyyətli, vətənpərvər lideri ətrafında daha sıx, monolit şəkildə, dəmir yumruq kimi birləşən xalqımız buna heç zaman imkan verməyəcək.

Zahid Rza

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

25 may

“Qalatasaray” futbol klubunun president köməkçisi Yusuf Güney almaniyalı mütəxəssis Julian Klinsmannın baş məşqçi vəzifəsinə getiriləcəyi barədə yayılan məlumatlara münasibət bildirib. Qol.az xəber verir ki, o, bu məlumatları tezkib edib: “Julian Klinsmannla danışıqlar aparlığımız deyilir. Amma bu məlumatlar tamamile sehvdir”.

İstanbul təmsilcisinin hazırlığı baş məşqçisi Fatih Terimin sözleşməsi mayın 31-i başa çatacaq. O, Süperliqada mövsümün yekunlaşmasından sonra futbolcularla vidalaşıb ve Bodruma tətilə gedib. Qeyd edək ki, “Qalatasaray” çempionatı 2-ci pilləde tamamlayıb.

Koronavirusa yoluxmuş şəxslərin nevroloji tutulma, yorğunluq, əzələ və oynaq ağrılıkları kimi simptomları da görülə bilər. Özden Baskan, “Xüsusilə ağciyər tutulması xəstələrin tez yorulmasına və tənəffüs qabiliyyətlərinin azalmasına səbəb olur” dedi. Dr. Özden Baskan, koronavirus olan şəxslərdə fiziki müalicənin faydalari haqqında aşağıdakı məlumatları verdi:

“Koronavirustan sağalmış xəstələrin fiziki müalicəyə ehtiyacı ola bilər. Fiziki terapiyada müddətdə uyğun, davamlı və aerobik məşq tətbiqi, xəstələrdə yorğunluğu, əzələ və oynaq ağrısını azaltmağa kömək edəcək. Eyni zamanda, müvafiq məşqlərlə əzələ itkisi yavaşlaya bilər. Araşdırımlar göstərir ki, idman həm də immuniteti artırır.”

İdman şəfa tapmağın vacib bir hissəsidir

Daha yüngül koronavirüs xəstəliyi olan və fiziki müalicə almaq imkanı olmayan xəstələrin evdə idman edə biləcəyini söyləyən Baskan, “Covid-19-dan sonra idman ləcəyini yaxşılaşmasının vacib bir hissəsidir. Məşqlər sayesində insanlarda əzələ gücü bərpa olur.

Klinsmann “Qalatasaray”a gəlir?

Covid-19 sonrası idmanın faydaları

Covid-19 sonrası fiziki müalicənin faydaları

İnsanlar pandemiya prosesi zamanı mehdudiyyətlər səbəbindən COVID-19 tutmasalar da, hərəkətsizlik səbəbindən çəki alma, əzələ və oynaq ağrılırı kimi problemlərə qarşılaşa bilərlər. Evdə edə biləcəkləri idman və gəzinti də bu baxımdan əhəmiyyətlidir. Fərdlər həftədə ən azı 5 gün aerobik məşq kimi 30 dəqiqəlik çöldə gəzinti və ya pilləkənlə qalxa bilərlər”.

Zərdüşt Quluzadə

Dünyada yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxanların sayı artaraq 167 milyon 531 min 200 nəfərə çatıb. SIA Worldometers saytına istinadən xəber verir ki, pandemiya qurbanlarının sayı 3 milyon 478 min 418 nəfərdir. İndiyədək 148 milyon 547 min 145 infeksiya daşıyıcısı xəstəlikdən sağalıb.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məlumatına əsasən, son sutka ərzində dünyada COVID-19-a yoluxanların sayı 563 692, infeksiyadan ölenlərin sayı isə 12 457 nəfər teşkil edib. Koronavirusa yoluxanların sayına görə ABŞ birinci yerdədir. Bu ölkədə 33 896 660 nəfər virusa yoluxub, 604 087 pasiyent dönyasını dəyişib.

İkinci sırada Hindistan gelir. İndiyədək ölkədə 26 752 447 nəfərde virus aşkar edilib. Xəstələrdən 303 751 nəfər həyatını itirib. Üçüncü sırada yer alan Braziliyada pandemiya dövründə 16 083 573 nəfərde koronavirusa yoluxma qeydə alınıb. Onlardan 449 185 nəfəri vəfat edib.

Dördüncü yerdə qərarlaşan Fransada 5 603 666 yoluxma, 108 596 ölüm faktı qeydə alınıb. Siyahida beşinci olan Türkiyədə 5 186 487 nəfər virusa yoluxub ki, onlardan 46 268-i dönyasını dəyişib. Xatırladaq ki, koronavirus 2019-cu ilin dekabrında Çinin Uhan şəhərində yayılmağa başlayıb.

“Kalaşnikov” avtomati gizlədən şəxs tutulub

Abşeron Rayon Polis İdəresinin Qobu Polis Bölmesinin əməkdaşları tərefindən qanunsuz saxlanılan odlu silah sursatın aşkar edilməsi istiqamətində növbəti əməliyyat tədbiri heyata keçirilib. DİN-in Mətbuat xidmetindən SIA-ya verilən məlumatə görə, Abşeron rayon sakini olan əvvəller dəfələrə məhkum olmuş Gülehməd Məcidovun yaşadığı evdə qanunsuz olaraq odlu silah-sursat saxlaması barədə polis əməkdaşlarına əməliyyat məlumatı daxil olub. Bölüm əməkdaşları tərefindən keçirilən təxirəsalınmaz tədbir neticəsində həmin şəxs saxlanılıb. Onun yaşadığı evə baxış keçirilən zaman 1 ədəd “Kalaşnikov” markalı avtomat, 1 ədəd patron darağı və 3 ədəd patron aşkar olunaraq götürüüb.

Qeyd edək ki, Gülehməd Məcidov ifadəsində silah-sursatı bir muddət əvvəl tapdıqını amma buna baxmayaraq polis əməkdaşlarına təhvil verməyərək yaşadığı evdə gizlətdiyini bildirib. Faktla bağlı Qobu Polis Bölmesində toplanan materiallar araşdırılması üçün Abşeron Rayon Polis İdəresinin istintaq Şöbəsinə göndərilib. Saxlanılan şəxsin etrafında əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Ses”in komputer mərkəzində yığılır, sahifələrin.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAc, SIA informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4600

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Aquero vida matçında rekorda imza atıb

İngiltərin “Mançester Siti” klubunun hücumçusu Serxio Aquero “şəhərlilər”in heyətində sonuncu matçına çıxb. SIA xəber verir ki, o, İngiltərə çempionatında mövsümün son turu çərçivəsində baş tutan “Everton”la görüşün iştirakçısı olub.

Baş məşqçi Xosep Qvardiola, hələ bir neçə ay öncədən mövsümün sonunda komandanı tərk edəcəyi açıqlanmış futbolçunu 65-ci dəqiqədə meydana buraxıb. Argentinalı hücumçu isə bu şansdan maksimum yaranaraq, iki qol vurub. 71 və 76-ci dəqiqələrdə fərqlənən 32 yaşlı futbolçu, bununla həm də Premyer Liqanın tarixine düşüb. Belə ki, Aquero İngiltərə çempionatında bir komandanın heyətində en çox (184) qol vuran futbolçuya çevrilib. Əvvəlki rekord “Mançester Yunayted”in sabiq hücumçusu Ueyn Runiyə məxsus idi - 183 qol.

Bununla da Aqueronun 10 illik “Mançester Siti” karyerası başa çatıb. Onun karyerasını İspanyanın “Barselona” klubunda davam etdirəcəyi iddia olunur.

Koronavirusa yoluxma sayı 167 milyonu keçdi

Dünyada yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxanların sayı artaraq 167 milyon 531 min 200 nəfərə çatıb. SIA Worldometers saytına istinadən xəber verir ki, pandemiya qurbanlarının sayı 3 milyon 478 min 418 nəfərdir. İndiyədək 148 milyon 547 min 145 infeksiya daşıyıcısı xəstəlikdən sağalıb.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məlumatına əsasən, son sutka ərzində dünyada COVID-19-a yoluxanların sayı 563 692, infeksiyadan ölenlərin sayı isə 12 457 nəfər teşkil edib. Koronavirusa yoluxanların sayına görə ABŞ birinci yerdədir. Bu ölkədə 33 896 660 nəfər virusa yoluxub, 604 087 pasiyent dönyasını dəyişib.

İkinci sırada Hindistan gelir. İndiyədək ölkədə 26 752 447 nəfərde virus aşkar edilib. Xəstələrdən 303 751 nəfər həyatını itirib. Üçüncü sırada yer alan Braziliyada pandemiya dövründə 16 083 573 nəfərde koronavirusa yoluxma qeydə alınıb. Onlardan 449 185 nəfəri vəfat edib.

Dördüncü yerdə qərarlaşan Fransada 5 603 666 yoluxma, 108 596 ölüm faktı qeydə alınıb. Siyahida beşinci olan Türkiyədə 5 186 487 nəfər virusa yoluxub ki, onlardan 46 268-i dönyasını dəyişib. Xatırladaq ki, koronavirus 2019-cu ilin dekabrında Çinin Uhan şəhərində yayılmağa başlayıb.

ELAN

“Təmir-Tikinti AzNY” QSC-nin səhmdarlarının ümumiyyətincə 17.07.2021-ci il tarixdə, saat 11.00-da cəmiyyətin yerləşdiyi Bakı şəhəri, Nizami rayonu O. Vəliyev küçəsi 1 ünvanında keçiriləcəkdir. Yığıncağın gündəliyində aşağıdakı məsələlər müzakirə ediləcəkdirmi:

1. 2019-2020-ci illər ərzində “Təmir-Tikinti AzNY” QSC-nin maliyyə hesabatının təsdiqi

2. Dividentlərin böülüdürlülməsinə dair.

3. Digər məsələlər

Bildiririk ki, COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar Nazirliyə Kabinetini yanında Qərargahın qaydalarına əsasən ümumi yünacaq açıq hava şəraəitində ara məsafəsi gözlənilməklə keçiriləcəkdir.

Nəsimov Mikayıllı Əjdər oğluna “Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri” QSC tərefindən verilmiş xidməti vəsiqə itdiyi etibarsız sayılır